

histories

JAARVERSLAG

voor en door erfgoedvrijwilligers

Inhoudstafel

\ Inleiding	3
I \ Doelstellingen	5
SD A . Histories verbindt erfgoedvrijwilligers met elkaar en met andere actoren zodat er meer interactie en synergie ontstaat in het erfgoedveld	5
SD B . Histories ondersteunt erfgoedvrijwilligers op hun maat, zodat ze hun erfgoedpraktijken op een kwaliteitsvolle manier kunnen uitvoeren	9
SD C . Histories inspireert erfgoedvrijwilligers tot innovatie, zodat hun praktijken en gemeenschappen weerbaar en wendbaar blijven	12
SD D . Histories promoot erfgoedpraktijken als waardevol vrijwilligerswerk, zodat ook nieuwe en andere mensen zich engageren	16
SD E . Histories ontwikkelt samen met erfgoedvrijwilligers een digitale strategische visie, zodat hun kennis en kunde meer verspreid wordt	20
SD F . Histories vervult een voorbeeldrol door haar waardengedreven manier van werken	23
SD G . Histories voert een kwaliteitsvol zakelijk beleid	27
II \ Aandachtspunten	33
1. Meerjarenplan 2020-2023	32
2. Visie en communicatie	32
3. Diversiteit	33
4. Participatie	34
III. Verhuis	35
\ Bijlagen	36
A\ Begeleidingen	36
B\ Vormingen	41
C\ Publicaties	49
D\ Opleidingen	52
E\ Communicatie	54

Inleiding: de digitale sprong vooruit

2020, het tweede werkingsjaar van Histories, moest een bijzonder jaar worden. In het voorjaar zouden we ons beleidsplan herwerken en in het najaar onze nieuwe visie presenteren op het Festival: een netwerk- en ontmoetingsmoment voor erfgoedvrijwilligers. We hadden een datum, een mooie locatie, grootse plannen, ... en toen begon de **lockdown**. Bij elkaar komen en samen erfgoedpraktijken beleven was plots verboden. Het leven viel stil en daarmee ook de anders zo dynamische werking van erfgoedverenigingen.

Bij Histories was dat niet anders. Die eerste weken moesten we ons Festival afgelasten, begeleidingen ter plaatse opschorten en enkele vormingen uitstellen. Maar het duurde niet lang voor we ook de kansen zagen: om andere dingen of de dingen anders te gaan doen. We gingen **omdenken** en nog meer inzetten op digitalisering om in contact te blijven met vrijwilligers en onze erfgoedverenigingen te blijven ondersteunen. Al snel vonden we voor het gros van onze activiteiten een volwaardig online alternatief. De geplande participatieve acties in het kader van ons nieuwe beleidsplan werden medio mei afgetrapt met een webinar 2.0 en gevolgd door tien online consultatiecirkels met mensen uit alle hoeken van het land. Want beperkingen qua tijd en verplaatsingen vielen weg.

Sindsdien is Histories blijven inzetten op een **groeiend digitaal aanbod**, vaak met een stijgend aantal deelnemers en gebruikers. We 'digitaliseerden' lezingen, begeleidingen en overleg, we plaatsten alle jaargangen van Tijd-Schrift online, we investeerden in diverse digitale platformen, kochten materiaal voor het maken van filmpjes en podcasts, we riepen op om de coronapandemie te documenteren en we promootten volop de burgerwetenschappelijke projecten zoals MamaMito. Allemaal om ervoor te zorgen dat erfgoedvrijwilligers ook van thuis uit actief konden blijven.

Tegelijkertijd werkten we aan de **visibiliteit en weerbaarheid** van onze gemeenschappen. Zo detecteerden we hun noden via een coronabevraging, hielden we iedereen up tot date via een coronapagina met tips en tricks, experimenteerden we met kotcafés als virtuele ontmoetingsplekken en zetten we de verschillende gemeenschappen in de kijker via een reeks getuigenissen op onze vernieuwde website.

Minder zichtbaar was het vele werk achter de schermen. Want na de opmaak van het beleidsplan in het voorjaar, werkte de ploeg tijdens de zomermaanden hard aan de herziening van de meerjarenbegroting en in het najaar aan een actieplan en de voorbereiding van een verhuis in 2021. En als organisatie in transitie stuurden we onze processen voortdurend bij en integreerden we nieuwe procedures en instrumenten: om efficiënter te werken en meer impact te genereren. Want corona of geen corona: ook in dit uitzonderlijke jaar blijft Histories **ten dienste van de erfgoedvrijwilliger** staan!

Het team en bestuur van Histories vzw

I. Doelstellingen

SD A . HISTORIES VERBINDT ERFGOEDVRIJWILLIGERS MET ELKAAR EN MET ANDERE ACTOREN ZODAT ER MEER INTERACTIE EN SYNERGIE ONTSTAAT IN HET ERFGOEDVELD

Als dienstverlenende organisatie is Histories er ten behoeve van een uitgebreid netwerk van een paar duizend verenigingen, communities en initiatieven rond o.a. heemkunde, genealogie, metaaldetectie en cultuur van alledag. Die verschillende gemeenschappen willen we samenbrengen zodat ze elkaar beter leren kennen, relaties ontwikkelen, ervaringen uitwisselen en samen gedeelde uitdagingen kunnen aangaan. Maar evengoed willen we banden smeden tussen de erfgoedsector en andere beleidsdomeinen zoals onderwijs (zie OD E.2) en onderzoek (zie OD D.3).

OD A.1 Histories brengt erfgoedvrijwilligers in contact met elkaar en met andere erfgoedactoren via overleg en ontmoetingsmomenten

Histories wil, al dan niet met landelijke en lokale partners, laagdrempelige en informatieve ontmoetingsmomenten organiseren die erfgoedvrijwilligers met elkaar in contact brengen. 2020 was op dat vlak een grote uitdaging. Het **Festival**, ons lanceringsevenement dat we gepland hadden op 27 september in Bokrijk, moest vanwege corona uitgesteld worden. Digitale alternatieven werden verkend, zowel diverse technische oplossingen als inhoudelijke formats, voor een online event in 2021.

Co-organisatie van **fysieke evenementen of studiebezoeken** (zoals aan het CBG Centrum voor Familiegeschiedenis in Nederland) werden geschrapt. Contacten met onze gemeenschappen (zoals overleg met de provinciale koepels heemkunde en Familiekunde Vlaanderen) verliepen grotendeels digitaal, uitgezonderd enkele plaatsbezoeken of de aanwezigheid van MEDEA op de zoekdag van Detectum te Landen. Waar mogelijk participeerden we als deelnemer (bv. Groot Onderhoud), als spreker (bv. Netwerkmoment publieks- en vrijwilligerswerking van Onroerend Erfgoed en de IOED's over corona en vrijwilligers) of als co-organisator (bv. Erfgoedweek Midden-Limburg) aan digitale events.

Zelf werkten we ook **nieuwe formats** uit om de contacten binnen de gemeenschappen te stimuleren en te onderhouden. Zo werden de geplande provinciale ontmoetingsdagen met reuzendragers en reuzenbeheerders aangepast en omgevormd tot digitale netwerkmomenten. We boden aan om verenigingen te helpen bij digitaal vergaderen en we ontwikkelden het **kotcafé**: een plek waar je kan praten, delen en leren over verschillende onderwerpen, maar dan online. We hielden dit online café zes keer open rond thema's zoals het verhaal van jenever in je buurt, de wagenmakerij en het UBO-register. Het café over rituelen en tradities werd geannuleerd wegens te weinig inschrijvingen. In totaal bereikten we zo 56 deelnemers (gemiddeld 9 per sessie).

Van een bijzondere aard waren ook de **consultatiecirkels**: een nieuw instrument dat Histories in het leven heeft geroepen om mensen met verschillende perspectieven en ervaringen samen te brengen rond uiteenlopende thema's. Aanvankelijk opgevat als fysiek overlegmoment werden we gedwongen om deze consultatiemomenten op een digitale manier te organiseren. Dat bleek bijzonder goed te werken, onder andere omdat het een

meerstemmige aanpak dient en participatie door mensen uit alle hoeken van het land mogelijk maakt. In mei en juni experimenteerden we een eerste keer met dit format in het kader van ons herziene beleidsplan. We hielden tien online sessies met gemiddeld vijf deelnemers over de volgende onderwerpen: onderzoek, verbinden, online aanwezigheid, gemeenschappelijke instrumenten en kruisbestuiving. In het najaar volgden dan vijf projectgebonden bijeenkomsten met in totaal 37 participanten rond de volgende thema's: het genealogisch vormingsaanbod, de problematiek van regionale erfgoedtijdschriften en Familiegiedenis.be. Ook bereidden we cirkels rond MEDEA en diversiteit en inclusie voor. Elke bijeenkomst werd geëvalueerd en de reacties van de deelnemers waren steeds erg positief. Histories blijft de komende jaren sterk inzetten op deze en andere participatieve acties.

OD A.2 Histories helpt erfgoedvrijwilligers om oplossingen te vinden voor gedeelde noden door samenwerking te ondersteunen

Als fusieorganisatie gelooft Histories in de meerwaarde van samenwerking en schaalvergroting. Door kennis, ervaringen én middelen samen te brengen kunnen de leden van een samenwerkingsverband beter omgaan met complexe, gemeenschappelijke uitdagingen. Via cocreatie gaan we versnippering tegen en zorgen we voor meer **synergie** en cross-overs.

Deze doelstelling is nieuw sinds medio 2020. Concrete initiatieven moeten nog worden opgestart, al lopen er al trajecten die deze filosofie ondersteunen. Een mooi voorbeeld hiervan is het **crowdfundingplatform** Geef om Erfgoed, een initiatief van Erfgoed in de Praktijk (zie OD B.3) met steun van Cera. Histories en andere partners in dit samenwerkingsverband werken hiervoor samen met Growfunding (een platform dat sociale crowdfundingprojecten begeleidt maar ook allerhande vormingen aanbiedt). Het voornaamste doel is het uitbouwen van een sociaal en financieel draagvlak voor erfgoedprojecten via *civic crowdfunding*. Dat type crowdfunding focust op de creatie van gedeelde projecten die een meerwaarde zijn voor de lokale gemeenschappen en inspelen op de lokale context.

Op kleinere schaal zijn er de **groepsaankopen** van zuurvrij materiaal. In 2020 voorzagen we dertien partijen van circa 1.000 zuurvrije items. Andere initiatieven waarbij we verkennen of oplossingen voor Histories ook schaalbaar en/of toepasbaar zijn voor onze gemeenschappen dan wel of we onze eigen ervaringen kunnen delen, zijn een denktraject rond **Tijd-Schrift** (zie OD C.1), de aanschaf van een nieuw **CRM** door Histories (zie OD G.4) en een traject samen met meemoo naar de **artikelendatabank en het bibliotheekstelsel** (zie OD E.1 en F.4). Concreet onderzoeken we:

- \ het (technisch en organisatorisch) optimaliseren van de artikelendatabank alsook de integratie van data van andere actoren in één systeem;
- \ een eenvoudig, gebruiksvriendelijk en kostenefficiënt beheerssysteem voor de bibliotheek van Familiekunde Vlaanderen, voor de bibliotheek van Histories en mogelijke synergie tussen beide bibliotheeksystemen;
- \ mogelijke synergie (op organisatorisch en/of technisch vlak) tussen de artikelendatabank en de bibliotheekbeheerssystemen.

Tot slot informeert en promoot Histories het gebruik van **gedeelde systemen** als mogelijke oplossing voor de specifieke uitdagingen waar men voor staat omdat men dan in een netwerk terecht komt waar men dezelfde hindernissen en oplossingen aantreft. Voorbeelden hiervan zijn de Vlaamse erfgoeddatabanken, Archiefbank Vlaanderen, het Eengemaakt Bibliotheekstelsel en de UiTdatabank.

OD A.3 Histories benadert roerend en immaterieel erfgoed op een integrale manier door een actieve trekker en constructieve partner te zijn binnen het domeinnetwerk ICE

Histories wil haar belangrijke en centrale rol op het vlak van immaterieel cultureel erfgoed koesteren en versterken. We doen dit op verschillende manieren. Ten eerste nemen we de **trekkersrol** op in Vlaanderen op het derde UNESCO-domein rond feesten, rituelen en sociale praktijken. Dat betekent dat wij het eerste aanspreekpunt zijn voor traditiedragers binnen dat domein voor advies, begeleiding en ondersteuning bij hun erfgoedzorg en borging op maat. We begeleiden, al dan niet samen met andere partners zoals CAG en PARCUM of erfgoedcellen, ICE-gemeenschappen bij het opzetten van duurzame borging en bij het behalen van een erkenning als immaterieel cultureel erfgoed op de Vlaamse Inventaris.

In 2020 werden volgende immaterieel erfgoedpraktijken toegevoegd aan de **Vlaamse Inventaris**, na een begeleidingstraject met Histories:

- \ Floraliën Gent
- \ Leonardusprocessie Sint-Lenaarts
- \ Quirinusprocessie Loenhout

Daarnaast werden ook een aantal andere reeds erkende immaterieel-erfgoedelementen verder opgevolgd in 2020, waarrond duurzame **begeleidingstrajecten** werden opgezet (zie OD B.2)

Ten tweede zijn we een constructieve partner binnen het **domeinnetwerk ICE** dat door Werkplaats Immaterieel Erfgoed wordt gecoördineerd en organiseren we twee keer per jaar het Domein 3-overleg met verschillende professionele partners.

Ten derde participeren we actief in **projecten en trajecten** met andere erfgoedactoren op het vlak van immaterieel cultureel erfgoed. Zo zijn we partner in de nieuwe expo *De straat op* van het Huis van Alijn rond stoeten en optochten en werken we samen met de partners van het Domeinnetwerk ICE aan het project van Vakmanschap en Erfgoed rond het documenteren en doorgeven van vakmanschap.

Die sterke aandacht op ICE impliceert echter geen geïsoleerde aanpak, integendeel. Histories blijft **actief verbindingen leggen** tussen roerend, onroerend en immaterieel erfgoed, zoals weerspiegeld in de geïntegreerde dagelijkse erfgoedpraktijk van vrijwilligers en verenigingen. Binnen het traject rond schutterserfgoed bijvoorbeeld zetten we niet alleen in op het immaterieel erfgoed - de gildetradities - maar ook op het behoud en beheer van roerend schutterserfgoed.

OD A.4 Histories zorgt voor wisselwerking tussen (boven-)lokale actoren door expertise, bronnen en collecties uit de roerende en onroerende erfgoedsector met elkaar te koppelen

Cultureel en onroerend erfgoed zijn manifestaties van eenzelfde verleden dat voor erfgoedvrijwilligers vaak een en ondeelbaar is. Dat merken we onder meer in de artikelen die onze gemeenschappen neerpennen in hun tijdschriften en ons eigen Tijd-Schrift. Om samen een completer, rijker en beter gestoffeerd verhaal te schrijven zorgt Histories mee voor boeiende wisselwerkingen tussen historisch onderzoek en archeologie, wetenschap en publiekswerking, vrijwilligers en beroepskrachten.

We doen dit in de eerste plaats via het **MEDEA-project**, dat wordt gesubsidieerd door het agentschap Onroerend Erfgoed. Hiervoor wordt een apart jaarverslag opgemaakt maar we noemen graag enkele acties:

- \ MEDEA ondersteunt detectoristen bij het correct registreren en verwerken van hun vondsten, onder andere via een nieuwe handleiding en tips om hun artefacten te fotograferen.
- \ Grote delen van de collecties van metaaldetectoristen en magneetvissers uit Wervik (West-Vlaanderen) werden ingevoerd in de MEDEA-databank.
- \ Er werden diverse contacten gelegd met enkele historische verenigingen en musea met archeologische collecties in functie van samenwerking en expertisedeling.
- \ In het kader van de Dag van de Wetenschap werd een 'Eerste Hulp bij Metaaldetectie'-video gemaakt waarin verschillende stappen van de metaaldetectiehobby aan bod kwamen.

Een andere manier om uitwisseling te stimuleren is deelname aan syntheseprojecten. Zo startte in november 2019 het syntheseproject **MerovingerDNA**, gesubsidieerd door het agentschap Onroerend Erfgoed. De aanleiding was het opgraven van een laat-Merovingische bewoning en grafveld in Koksijde in 2016. Het genetische onderzoek koppelt oudDNA-gegevens aan een archeologische site. Sinds oktober 2020 buigt Histories zich over het participatieve en informatieve luik van het project. We doen dat in nauwe samenwerking met Abdijmuseum Ten Duinen. De interactieve website merovingerdna.be communiceert over dit project naar het brede publiek, en zet zowel de archeologische site als Merovingische vondsten en collecties over heel Vlaanderen in de verf. MerovingerDNA werkt daarbij nauw samen met MEDEA. Deze laatste lanceerde niet alleen een oproep tot het registreren van Merovingische metaalvondsten, maar verzorgde eveneens het contact met enkele metaaldetectoristen, die een bijdrage leverden aan de website en podcast. Naast de website maakt immers ook de gelijknamige podcast de brug met erfgoedvrijwilligers en (lokaal) geïnteresseerden. Dat medium verspreidt expertise van erfgoedvrijwilligers, archeologen en wetenschappers en valoriseert de kennis omtrent dit onderzoek. MerovingerDNA zal eind 2021 afsluiten met een conferentie waar de genetische synthese van de Koksijdse site met de diverse doelgroepen wordt gedeeld.

In het project **Hooge Siecken Ieper** voert men archeologisch onderzoek uit naar de middeleeuwse locatie van een leprozerie. Histories draagt daarin – samen met het agentschap Onroerend Erfgoed, University of Cambridge, University of Tartu en KU Leuven – bij aan 'Internationaal genetisch onderzoek op de aangetroffen skeletten'. In 2020 en begin 2021 werd het wetenschappelijk rapport van de opgraving uitgewerkt door het agentschap Onroerend Erfgoed. Binnen dat project zoeken we momenteel nog extra financiële middelen voor de genetische en isotopische analyses, alsook voor de publieksontsluiting en de interactie met erfgoedvrijwilligers en geïnteresseerden. Er wordt gestreefd om over enkele jaren de resultaten te realiseren en deze samen met de nieuwe technologische mogelijkheden op een zorgvuldige en publieksvriendelijke manier voor te stellen.

Het project **DNA Sint-Truiden** – een internationaal genetisch onderzoek i.k.v. archeologisch onderzoek naar een middeleeuws grafveld te Sint-Truiden – kreeg in 2020 een doorstart via PhD-student Owyn Beneker aan de KU Leuven. De eerste batch van de stalen wordt nu genetisch gescreend en de resultaten zullen de komende jaren gerealiseerd worden. In dit project streeft Histories ernaar om erfgoedvrijwilligers actief deel te laten uitmaken van dit internationaal wetenschappelijk onderzoek via hun directe inzichten en gegevens over de genealogische achtergrond in Sint-Truiden.

Toen het agentschap Onroerend Erfgoed en het Departement Cultuur, Jeugd en Media samen een studie lieten uitvoeren over **publieksvriendelijke ontsluiting van archeologische kennis en collecties** was Histories een van de vele actoren die hierover bevroegd werden. Als partner van talloze (boven-)lokale verenigingen en gemeenschappen onderschrijven we het advies om de beleidsmatige categorieën te doorbreken en zijn we blij met de nadrukkelijke erkenning in het rapport van het belang en de waarde van erfgoedvrijwilligers, onder andere bij publieksactiviteiten, meewerken aan onderzoek, het motiveren van lokale bestuurders en als signaalfunctie.

Tot slot vermelden we nog dat Histories in 2020 ook meegeholpen heeft aan een subsidieaanvraag van de vzw **Trage Wegen** voor een cultureel-erfgoedproject. Dat had als doel had om een methodiek te verkennen voor de opmaak van een cartografisch cultureel erfgoedportret van de trage wegen van een regio. De aanvraag werd dat helaas niet gehonoreerd werd in 2021.

SD B . HISTORIES ONDERSTEUNT ERFGOEDVRIJWILLIGERS OP HUN MAAT, ZODAT ZE HUN ERFGOEDPRAKTIJKEN OP EEN KWALITEITSVOLLE MANIER KUNNEN UITVOEREN

Erfgoedvrijwilligers kunnen bij het beleven van hun passie een beroep doen op de dienstverlening van Histories. We bieden ondersteuning en leeromgevingen aan rond de verschillende erfgoedfuncties en praktijken, maar evengoed rond bestuurlijk-organisatorische aspecten die nodig zijn om de goede werking van een erfgoedvereniging te verzekeren. Dit alles op maat en met respect voor de wensen en mogelijkheden van de erfgoedgemeenschappen.

OD B.1 Histories helpt erfgoedvrijwilligers snel op weg door hun inhoudelijke en organisatorische vragen correct te beantwoorden of juist door te verwijzen

Dankzij onze erflaters kan Histories bogen op een jarenlange **kennis en ervaring** rond de praktijk en methodieken van heemkunde, genealogie en cultuur van alledag, en op het uitgebreide netwerk dat hiermee verbonden is. Die expertise zetten we graag in om telefonische en schriftelijke vragen binnen een redelijke termijn adequaat te beantwoorden, al dan niet na een bezoek in situ om de context beter te begrijpen. Als we niet het juiste aanspreekpunt blijken te zijn, verwijzen we zo goed mogelijk door naar collega-organisaties uit het Histories-expertisenetwerk.

In 2020 werden er door Histories ruim 500 schriftelijke **inhoudelijke ondersteuningsvragen** beantwoord. Te vermelden is dat er een aantal vragen binnenkwamen betreffende de heropening van vrijwilligersmusea tijdens de zomer. Voor onze gemeenschappen was het onduidelijk wat kon en wat niet. Histories won informatie in, vertaalde dit naar een duidelijke berichtgeving en zo er bleek meer mogelijk te zijn dan aanvankelijk gedacht. Daarnaast waren er ook heel wat vragen betreffende de veranderde vzw-wetgeving, naast de klassieke vragen rond bewaaromstandigheden, collectieregistratie, rituelen, enzovoort. Geplande plaatsbezoeken, hoofdzakelijk in functie van collectiegerelateerde noden, werden noodgedwongen stopgezet of telefonisch of via mail opgevangen.

In het kader van de **projecten** MamaMito en MEDEA werden respectievelijk circa 3.163 en 20 vragen beantwoord. In geval van MamaMito ging het vooral om genealogische en platformtechnische vragen. Bij MEDEA gingen de vragen meestal over het registreren en fotograferen van vondsten, doorverwijzingen naar experts en ondersteuning bij het opzetten van samenwerkingen rond metaaldetectie.

De vragen werden voorlopig nog opgevolgd via een specifieke mailbox en een **registratiesysteem** van vragen in de SharePoint-omgeving. In 2021 nemen we een nieuw CRM in gebruik dat het mogelijk maakt om de binnenkomende vragen beter te beheren en op te volgen en de behoeften te kunnen analyseren in functie van de bijstelling van het aanbod.

OD B.2 Histories begeleidt erfgoedvrijwilligers bij het verbeteren van hun werking via participatieve trajecten

Histories start een begeleidingstraject op als een vraag te complex is of niet snel kan worden opgelost. Samen met de organisatie of gemeenschap gaan we dan actief en **participatief** aan de slag, in een proces gemodelleerd naar hun concrete noden. Hierbij hanteerden we in 2020 informeel een aantal begeleidingscriteria zoals erfgoedreflex, maatschappelijke relevantie, dringendheid, lerend traject, mogelijkheid tot kruisbestuiving, laagdrempelig, duurzaam en divers. Als die behoefte er is volgen we de organisatie of gemeenschap na afloop van de begeleiding op via een duurzaam ondersteuningstraject. De ervaring en kennis die we tijdens de trajecten opdoen stellen we vrij ter beschikking aan alle erfgoedvrijwilligers, bijvoorbeeld via nieuwe vormen, publicaties of uitwisselingsmomenten.

In 2020 liepen er **18 begeleidingstrajecten** bij traditiedragers, heemkundige en genealogische verenigingen en etnisch-culturele organisaties. Een volledig overzicht met meer informatie is terug te vinden als bijlage A. De inhoud van de trajecten is erg gevarieerd. Er zijn er die focussen op (aspecten van) erfgoedzorg, op het opstellen van lokale collectieplannen en collectiebeleid, het rekruteren van vrijwilligers of op het transversaal ondersteunen van individuen, groepen en gemeenschappen rond Histories-erfgoed. Een specifiek initiatief in 2020 was ook de ondersteuning van onze erflater Familiekunde Vlaanderen rond verschillende dossiers.

Daarnaast ondersteunen we actoren die actief zijn op **domein 3** uit de Unesco-conventie 2003. We helpen hen zowel bij het opstellen van individuele aanvragen voor de Inventaris Vlaanderen voor immaterieel cultureel erfgoed als voor Unesco's representatieve lijst van het immaterieel cultureel erfgoed van de mensheid (zie OD A.3). Tot slot vindt Histories het belangrijk om de erfgoedzorg ook na een intensieve begeleiding verder op te volgen via kwalitatieve **duurzame ondersteuningstrajecten**, zoals bij de corso's, reuzen, floralien en schutters.

De corona-impact viel ook hier niet te ontkennen. Verschillende begeleidingen werden stilgelegd in afwachting van een versoepeling van de overheidsmaatregelen. Na de zomer kwamen we met digitale alternatieven die rekening hielden met de mogelijkheden en wensen van de erfgoedgemeenschappen zelf. Bijeenkomsten waren online en bepaalde methodieken (brainstormen, SWOT-analyses, uitwisselingssessies, ...) kregen een digitale make-over. Speciale aandacht ging naar het **toeleiden** van de erfgoedgemeenschappen naar digitale platformen wanneer zij dit wilden.

Een mooi voorbeeld van hoe er voortdurend geschakeld werd, is **Buurten met Erfgoed**. In dit project begeleidden we dit jaar scholen in Hoboken, Beersel, Antwerpen-Centrum, Bekkevoort en Drongen. Eens deze trajecten via een fysieke startdag opgestart waren, konden de opvolgessies digitaal gebeuren. Als ook de uitvoering van de projecten in de scholen niet mogelijk bleek, moesten deze toch uitgesteld worden naar het volgende schooljaar. Voor het lager onderwijs konden begeleidingssessies plaatsvinden voor trajecten in Hoboken en Beersel. De begeleidingstrajecten voor Antwerpen-Centrum en Bekkevoort moesten volledig worden uitgesteld, net als het afronden van de trajecten van Drongengoed en Hoboken. Voor het secundair onderwijs begeleidt Histories mee het piloottraject met het Technisch Atheneum Lokeren rond de arbeidsmigratiegeschiedenis in de buurt van de school. Het traject werd opgestart in het najaar van 2019. Het voorbereidende werk kon doorgaan, maar de verwerking van de interviews in een theaterwandeling, brochure en fototentoonstelling moest helaas geannuleerd worden.

OD B.3 Histories vormt erfgoedvrijwilligers door het ontwikkelen, aanbieden en promoten van toegankelijke opleidingen

Histories staat voor een laagdrempelig vormingsaanbod. We brengen inhoud **op maat van de vrijwilligers**, houden de deelnameprijs laag en zijn actief op locaties verspreid over heel Vlaanderen. Omwille van corona was dit laatste in 2020 quasi onmogelijk. Slechts drie vormingsmomenten konden effectief fysiek plaatsvinden.

We bleven echter niet bij de pakken neerzitten. Onze medewerkers hebben snel geschakeld en zijn gaan **experimenteren** met een digitaal aanbod in diverse formats en via verschillende platformen. Zo moest slechts een minderheid van de vormingen worden uitgesteld naar een latere datum en kreeg het gros een online alternatief.

- \ 900 deelnemers werden bereikt op 30 interactieve (al dan niet online) vormingsmomenten (gemiddeld 30 deelnemers per vormingsmoment).
- \ 1590 deelnemers volgden de vier opgenomen webinars of podcasts (gemiddeld 318 deelnemers per webinar). Vier van deze webinars kunnen nog steeds bekeken worden.

Alhoewel fysiek bijeenkomen veel voordelen heeft, bleek bij sommige vormingen dat online een groter publiek bereikt kon worden. Voor 2020 tellen we in totaal **2546 deelnemers** voor 40 vormingen, webinars én kotcafés of gemiddeld 63 deelnemers per activiteit. Ter vergelijking: in 2019 namen 530 mensen deel aan 28 regionale sessies oftewel een gemiddelde van 19 deelnemers. Histories zal dan ook blijvend inzetten op een (flankerend) digitaal vormingsaanbod en het duurzaam blijven aanbieden van opgenomen content via onze website. Meer details over de verschillende vormingen zijn te lezen in bijlage B.

Histories vindt het belangrijk dat haar aanbod niet alleen wordt **afgestemd** met andere erfgoedspelers of dienstverleners zoals Cultuurloket, maar ook met de gemeenschappen waarvoor we werken. Zo organiseerden we eind 2020 – begin 2021 twee consultatiecirkels voor de afdelingen van Familiekunde Vlaanderen. Doel daarvan was om te verkennen wat de noden zijn rond genealogische vorming en het uitwerken van een samenwerking met deze afdelingen. Dat traject, dat in 2021 wordt voortgezet als lerend netwerk, resulteerde alvast in twee nieuwe vormingen.

Waar mogelijk slaan we de handen zelfs in elkaar, zoals met **Erfgoed in de Praktijk**. Dat is een structureel samenwerkingsverband van FARO, Herita, Parcum/Stichting Open Kerken en het Davidsfonds met Histories als trekker dat al enkele jaren een gezamenlijk vormingsaanbod organiseert in het kader van een aantal erfgoedevenementen. Het betreft steeds laagdrempelige avondcursussen die de deelnemers aan deze evenementen helpen bij de organisatie van hun activiteiten.

Daarnaast werd er in 2019 een driejarig project opgestart voor een crowdfundingplatform voor kleinschalige erfgoedprojecten in Vlaanderen en Brussel die een financieel duwtje in de rug kunnen gebruiken (zie OD C.3).

SD C . HISTORIES INSPIREERT ERFGOEDVRIJWILLIGERS TOT INNOVATIE, ZODAT HUN PRAKTIJKEN EN GEMEENSCHAPPEN WEERBAAR EN WENDBAAR BLIJVEN

Nieuwe maatschappijbeelden en technologieën beïnvloeden de manier waarop mensen hun werk en vrije tijd invullen. Naast de traditionele vzw's duiken ook (ad hoc) comités en virtuele communities zoals Facebookgroepen op met een werking rond erfgoed. Histories houdt de vinger aan de pols bij deze en andere ontwikkelingen in de erfgoedsector en wil de innoverende dynamiek van onderuit versterken. Histories doet dit door nieuwe en andere vormen van erfgoedvrijwilligerswerk te exploreren en prikkelende voorbeelden uit Vlaanderen en daarbuiten in de kijker te zetten.

OD C.1 Histories maakt goede praktijken van en voor erfgoedvrijwilligers bekend via analoge en digitale publicaties

Histories verzamelt en **documenteert goede praktijken**, zowel binnen onze gemeenschappen als daarbuiten. We publiceren die in uiteenlopende papieren en digitale formats: van een nieuwsbericht tot een toolbox, van een brochure tot een boek. Daarnaast geven we op geregelde tijdstippen twee periodieken uit.

Het onderzoek naar erfgoedpraktijken zoals heemkunde, genealogie en cultuur van alledag, werd doorheen de jaren meer en meer een zaak van vrijwilligers. Toch blijven ook onderzoekers aan universiteiten en professionele erfgoedinstellingen interesse tonen in deze praktijken. **Tijd-Schrift** biedt hen, maar ook andere onderzoekers, het platform en de stimulans om historisch onderzoek rond deze praktijken te blijven verrichten en wetenschappelijke inzichten te laten doorstromen naar erfgoedvrijwilligers. Op deze manier worden jaarlijks tien onderzoekers structureel en meer dan vijftien onderzoekers projectmatig betrokken bij de erfgoedpraktijken van onze erfgoedgemeenschappen. Bovendien worden de artikels verrijkt met wenken voor amateurhistorici die met hetzelfde bronnenmateriaal aan de slag willen gaan. Dat resulteert jaarlijks in meer dan 300 pagina's onderzoek.

In 2020 verschenen drie **themanummers** rond Erfgoed in het klein, Bedrijvigheid en Nacht. Dat laatste n.a.v. (de uitgestelde) Erfgoeddag. Daarom werd dit nummer bij verschijnen vrij digitaal ter beschikking gesteld aan de erfgoedgemeenschap. In het late najaar werd ook een online archief aangelegd met artikels die auteursrechtelijk mochten worden vrijgegeven (ongeveer 80% van de artikels van vóór 2018). Zo kunnen nog meer (beroepsmatige en vrijwillige) onderzoekers hiervan kennisnemen. De volgende bijdragen verschenen afgelopen jaar in Tijd-Schrift:

Nacht (april)

- \ Onder de wol. Slapen en sluimeren in het achttiende-eeuwse Antwerpen door Gerrit Verhoeven
- \ De materiële cultuur van de nacht. Huishoudelijke verlichting in de achttiende eeuw door Wout Saelens
- \ By nachte in danssynghe en vergaederynghe. Beschuldigd van hekserij: de heksenprocessen van Laarne (1607-1608) en het verschil tussen leven en dood door Véronique Lambert
- \ 'Toen zag ik het licht.' De nacht in middeleeuwse heiligenlevens door Jacqueline Van Leeuwen
- \ 'Het is weer donker maen.' Smokkel en de nacht in de Kempen tijdens de Franse tijd door Dirk Lueb

Erfgoed in het klein (augustus)

- \ De wereld in het klein. Gent-Brugse getijdenboeken uit de late vijftiende en vroege zestiende eeuw als rariteitenkabinet avant-la-lettre door Brigitte Dekeyzer
- \ Kasteel in scherven. De sociale rol van aardewerk in vijftiende- tot achttiende-eeuws Middelburg-in-Vlaanderen door Maxime Poulain en Wim De Clercq
- \ Het kleinste archiefdocument als historische vaderschapstest. De combinatie DNA en stambomen verraden de frequentie koekoekskinderen over de eeuwen heen door Maarten Larmuseau
- \ Het familieleven in beeld. Fotoalbums als blik op het verleden (circa 1860-1940) door Kim Descheemaeker
- \ Ex voto's. Beloftes in beeld gebracht door Hans Geybels

Bedrijvigheid (december)

- \ Waarden moeten leven. De rol en overdracht van waarden in langlevende familiebedrijven door Ellen Debackere, Wouter Broekaert en Bart Henssen
- \ Kerkewerk. De verwevenheid van familie en bedrijf bij bouwfirma Verstraete door Jo Spyckerelle, Luc Spyckerelle en Jelena Dobbels
- \ Bezige boerinnen. Vrouwenwerk en gezinsinkomen op kleine landbouwbedrijven in westelijk Brabant door Johan Poukens
- \ De verspreiding van kennis en techniek. Het samenspel tussen octrooien, geheimhouding en vennootschappen in vroegmodern Antwerpen door Patrick Naaktgeboren
- \ Een bedrijfstak tussen ambacht en industrie. Innovatie, technologie en kennis in de Belgische vensterglasnijverheid 1830-1914 door Vitaly Volkov
- \ Baekeland achterna. Kunststofbedrijven in Vlaanderen tijdens de pioniersjaren, 1920-1960 door Robin Debo

In 2021 zal binnen een ruimere **contentstrategie** (zie OD G.4) en in dialoog met diverse stakeholders bekeken worden wat de inhoudelijke en vormelijke koers wordt voor Tijd-Schrift. In 2020 werd hiervoor al het startschot gegeven door gesprekken met experts uit het veld (o.a. FARO, Folio en AMS). Om de inhoudelijke verbreding vorm te geven en meer in de lijn te brengen met de verschillende erfgoedpraktijken die Histories belichaamt, werd de redactie uitgebreid en de ondertitel gewijzigd naar *Erfgoedpraktijken in Vlaanderen* (voorheen *Heemkunde en lokaal-erfgoedpraktijk in Vlaanderen*). Ook tijdschriften ontsnappen niet aan de steeds oprukkende digitalisering van de samenleving. In 2020 zette Tijd-Schrift haar eerste stappen naar een sterkere online aanwezigheid van haar inhoud, door het archief met oude artikels gratis beschikbaar te maken op de website van Histories. We volgden daarnaast ook de ontwikkeling van een nieuwe Folio-platformsite op de voet, om de vinger aan de pols te houden rond het thema digitale tijdschriften. In 2021 zal verder gezocht worden naar het unieke karakter Tijd-Schrift, en hoe het zich bijvoorbeeld verhoudt tot andere publicaties van Histories (Magazine, websites, ...), en hoe het online of offline een meerwaarde kan blijven betekenen in het bouwen van bruggen tussen vrijwilligers en de wetenschappelijke wereld.

Eenzelfde herbronningsoefening wordt gemaakt voor **Magazine**. Bij de lancering medio 2019 van dit gratis digitale tijdschrift werd nog gemikt op drie nummers per jaar vol praktische bijdragen over erfgoedzorg, -ontsluiting, -onderzoek en het beheer van je erfgoedorganisatie bundelen. In 2020 werd de uitgave on hold gezet; wegens tijdsgebrek maar ook omdat we de publicatiestrategie willen herbekijken. Als alternatief werd geëxperimenteerd met whitepapers op de vernieuwde website van Histories. Op deze manier konden we korter op de bal spelen en relevante inhoudelijke en methodologische bijdragen meteen ter beschikking stellen van de erfgoedgemeenschappen.

Nog vermeldenswaard: de vernieuwde **brochure** van 'Op handen gedragen' werd binnen het samenwerkingsverband rond processiecultuur voorbereid met PARCUM en KADOC-KU Leuven. Die helpt organisatoren van processies met concrete tips en praktijkvoorbeelden bij het borgen en bewaren van hun erfgoed. We kozen om budgettaire en duurzaamheidsredenen voor een digitale publicatie. Eenzelfde initiatief voor het project 'Rond de rokken van de reus' staat in de steigers.

Om diezelfde redenen, maar ook om een ruimer publiek aan te spreken experimenteert Histories met **podcasts en video's** die tijdelijk dan wel permanent aangeboden worden. Voorbeelden zijn de podcast in het kader van MerovingerDNA, het webinar van MamaMito met een inleiding tot familiegeschiedenis en het webinar *Eerste hulp bij metaaldetectie*.

Tot slot zijn er nog de bijdragen en artikelen van medewerkers van Histories in de **publicaties van derden**. Een overzicht van hiervan is terug te vinden als bijlage C.

OD C.2 Histories wisselt nieuwe contacten en perspectieven uit door participatie in (inter)nationale initiatieven

Door actief te zijn in nationale en internationale **samenwerkingsprojecten en netwerken** of deel te nemen aan events in het buitenland blijven we op de hoogte van internationale ontwikkelingen én zetten we het Vlaamse erfgoedvrijwilligerswerk sterker op de kaart. De inspiratie en de expertise die hierbij wordt ontwikkeld, delen we graag. Zo treedt Histories op als draaischijf of platform, zowel voor onze erfgoedvrijwilligers als voor buitenlandse spelers die hun weg zoeken naar Vlaanderen.

Vanzelfsprekend speelde de Covid19-pandemie daarbij ook parten, zij het in beperkte mate. De grootste impact was er op het Erasmus+-project **Inclusive Museums** dat als doel heeft om goede praktijken uit te wisselen rond diversiteit, inclusie en vrijwilligerswerking in de erfgoedsector. Histories is de Vlaamse partner in dit Europese project met Polen, Finland, Spanje en Nederland. Een meeting in Finland kon wel nog plaatsvinden maar de plaatsbezoeken in Polen (mei 2020) en Spanje (oktober 2020) zijn uitgesteld. Gelukkig werd het project verlengd tot eind maart 2022 en schuiven de bijeenkomst en studiedag die Histories zou organiseren in eigen land ook door. Ter voorbereiding werd er eind 2020 wel een BIS-stagiair aangesteld die in het voorjaar van 2021 interviews afneemt bij erfgoedorganisaties die kwetsbare vrijwilligers betrekken.

Andere initiatieven met **internationale partners** die wel quasi ongehinderd konden doorgaan zijn de volgende:

- \ Histories begeleidde in 2020 de kermisgemeenschap in hun traject richting erkenning op de *Representatieve lijst van het immaterieel cultureel erfgoed van de mensheid* van Unesco. Samen met kermisgemeenschappen uit andere landen zoals Frankrijk, Zweden, Finland en Duitsland en hun overheden (voor Vlaanderen is dat het departement cultuur) werd gewerkt aan een multinationalaal dossier dat zal worden ingediend in maart 2021.

- \ MEDEA nam deel aan de wedstrijd van **The Searcher (Nationss Greatest Find Competition)**. The Searcher is een Brits magazine over metaaldetectie dat jaarlijks een internationale wedstrijd organiseert waaraan enkel vondstendatabanken zoals MEDEA kunnen deelnemen.

- \ Binnen het project **DNA-testen, recht en ethiek** i.s.m. Universiteit Antwerpen, KU Leuven en Université du Québec werd in 2020 een screening uitgevoerd van het beleid van bedrijven en databanken met betrekking tot het openstellen van genealogische data van hun klanten aan wetshandhavingsinstanties.

- \ In het kader van oudgenetisch onderzoek werd voor verschillende projecten samengewerkt met experts en organisaties in het buitenland. Concreet:
 - Het **Beethoven-project** – een genetisch-genealogisch onderzoek rond Ludwig van Beethoven i.s.m. University of Cambridge en Max Planck Institute of Leipzig.
 - Het **PLN-onderzoek** naar de genetische hartspierziekte PLN i.s.m. KU Leuven, Universiteit van Amsterdam, Universiteit van Utrecht en Rijksuniversiteit Groningen.
 - Het project **Rapid mutating Y-STRs** i.s.m. Erasmus Universiteit Rotterdam.
 - Het eerder vermelde project **Hooge Siecken Ieper** (zie OD A.4).

De onderzoeksresultaten van deze projecten werden of worden gepubliceerd in internationale wetenschappelijke tijdschriften (zie OD C.1).

- \ Een **Erasmus+ KA2 aanvraag** (cooperation for innovation and exchange of good practices) van Kistarcsai Kulturális Egyesület inzake job shadowing bij Histories, werd niet gehonoreerd.

OD C.3 Histories onderzoekt diverse vormen van erfgoedvrijwilligerswerk door experimentele veldverkenningen

Decennia oude vrijwilligersorganisaties moeten anno 2020 hun structuur en cultuur actualiseren en afstemmen op de noden van de hedendaagse vrijwilliger. Naast de klassieke heemkring of genealogische vereniging bestaan heel wat andere soorten vrijwillige erfgoedverenigingen, zoals buurtcomités, re-enactors, numismatische genootschappen en Facebookgroepen. We willen die uiteenlopende en vaak inspirerende vormen van erfgoedvrijwilligerswerk beter leren kennen als deel van onze erfgoedgemeenschap. We gaan de komende jaren **op onderzoek** in het erfgoedveld en brengen deze actoren geleidelijk in kaart. Daarbij toetsen we of duurzaamheid en flexibiliteit met elkaar te verzoenen zijn via koppelingen tussen hen en onze erflaters. De resultaten zullen inspiratie leveren aan de werking van Histories en de verenigingen, bijvoorbeeld op het vlak van wervingsstrategieën.

Deze doelstelling is nieuw sinds medio 2020. Concrete initiatieven moeten nog worden opgestart, maar het voorbije jaar werd er al overlegd met diverse partijen over de mogelijke aanpak, startte eind 2020 een **begeleidingstraject** rond het rekruteren van vrijwilligers en zijn we op zoek gegaan naar erfgoedverenigingen die creatief omgingen met de beperkingen tijdens corona.

Experimenteren met nieuwe vormen van erfgoedvrijwilligerswerk wordt ook meegenomen in andere initiatieven. Een mooi voorbeeld is het civic-crowdfundingsplatform Geef om erfgoed. In ruil voor hun financiële bijdrage ontvangen donateurs een beloning, ook wel return genoemd. Dat kan bijvoorbeeld een uitnodiging zijn om actief deel te nemen aan het erfgoedproject. Op die manier kan crowdfunding ervoor zorgen dat een grote groep mensen

zich (meer) betrokken gaat voelen bij het initiatief dat ze meegefinancierd hebben. Het uiteindelijke doel van dit type **publieksfinanciering** is dus niet alleen via kleine bijdragen voldoende centen verzamelen, maar evengoed participatie, draagvlak en zichtbaarheid creëren door donateurs tijdens en na de campagne actief te betrekken bij het erfgoedproject. In 2020 werden vooral infosessies, workshops en een-op-eenbegeleiding georganiseerd om lokale erfgoedprojecten klaar te stomen om te lanceren op het platform. De lancering van het Geef om Erfgoedplatform zelf werd uitgesteld naar begin 2021 omdat de erfgoedprojecten zelf ook door corona vertraging hadden opgelopen.

SD D . HISTORIES PROMOOT ERFGOEDPRAKTIJKEN ALS WAARDEVOL VRIJWILLIGERSWERK, ZODAT OOK NIEUWE EN ANDERE MENSEN ZICH ENGAGEREN

Heel wat erfgoedverenigingen dreigen hun slagkracht te verliezen door onder andere vergrijzing en veranderende vrijetijdspatronen, of missen de aansluiting bij de hedendaagse superdiverse samenleving. Histories wil hen ondersteunen in hun zoektocht naar nieuwe, jongere en meer diverse mensen. Dat doen we door jongeren in contact te brengen met erfgoed, door geïnteresseerden toe te leiden naar burgerwetenschapsprojecten en door de vele activiteiten die vrijwilligers organiseren in de kijker te zetten.

OD D.1 Histories maakt het werk van erfgoedvrijwilligers beter bekend door informatie over hun (publieks-)activiteiten te verzamelen en te verspreiden

De impact en waarde van erfgoedvrijwilligerswerk voor de brede samenleving is niet bij iedereen gekend. Daarom biedt Histories verenigingen en vrijwilligers graag een platform aan. Eind 2020 werd via een samenwerking met Publiq een **UiTagenda** geactiveerd op onze website. Zo krijgen de koepels, afdelingen en erfgoedvrijwilligers de kans om hun workshops, studiedagen en cursussen ook via onze kanalen (website en nieuwsbrief) onder de aandacht te brengen.

Sinds het najaar cureren we op onze website en in de nieuwsbrief ook de rubriek In de pers. Via Gopress zoeken we actief naar persartikelen over de erfgoedverenigingen en hun activiteiten. Inspirerende of vernieuwende praktijken krijgen een speciaal plekje in onze publicaties. Hun eigen tijdschriften worden dan weer ontsloten via de **artikelendatabank** (zie OD E.1).

Een andere manier om erfgoedvrijwilligers een gezicht te geven is de reeks getuigenissen op onze website. In augustus startten we met de rubriek De impact van corona. De pandemie en de daaraan verbonden overheidsmaatregelen zorgden ervoor dat heel wat erfgoedvrijwilligers hun werking moesten stilleggen of grondig aanpassen. We vroegen ons af welke problemen ze hierbij zoal ondervinden en hoe ze hiermee omgaan. Achtereenvolgens interviewden onze medewerkers en stagiairs protagonisten van de kermiscultuur (Steve Severyns van de Verdediging der Belgische Foorreizigers), kleine musea (Karel Govaerts van het Gevangenismuseum te Merksplas-Kolonie), Stoeten (Bart Wemaere en Jean-Marie Tahon van de Hoppestoet in Poperinge), Familiekunde Vlaanderen (Bernard Legrand van Familiekunde Vlaanderen Regio Oostende), Heemkunde (Jean Brouns van Geschied- en Heemkundige Kring van Kinrooi), metaaldetectie (Mike de Baere van Blankenbergse Strandvondsten) en Buurten met erfgoed (Judith De Waele van Erfgoedcel Pajottenland Zennevallei). Die interviews geven een mooi beeld van de verscheidenheid aan erfgoedpraktijken, maar ook de passie en de weerbaarheid waarmee die in 2020 beleefd werden.

OD D.2 Histories maakt jongeren warm voor erfgoed en erfgoedpraktijken via binnen- en buitenschoolse erfgoededucatie

Het is noodzakelijk dat we jongeren al vroeg laten kennismaken met sporen uit het verleden: zo groeit hun historisch bewustzijn en leren ze waarderen wat waardevol is. Histories stimuleert erfgoededucatie op diverse manieren, zowel binnen als buiten de school.

Een belangrijke actielijn hierbij is **Buurten met Erfgoed**, een initiatief van Histories en diverse andere partners dat als doel heeft om de banden tussen de scholen en lokaal erfgoed te versterken. Leraren en (groot)ouders werken hiervoor samen met lokale en regionale erfgoed-, cultuur- en natuurmedewerkers. Door de leerkrachten samen met erfgoedwerkers zelf projecten rond het erfgoed in de buurt te laten uitwerken, sluit de inhoud helemaal aan bij hun lessen en leerplannen. Ze leren bovendien tijdens de bijeenkomsten en de samenwerkingen de erfgoedwerkers persoonlijk kennen. Histories is o.a. stuurgroep lid, medeorganisator, medelesgever van de train de train-de-trainerssessies voor het lager onderwijs, trajectbegeleider, en supervisor voor het piloottraject van het secundair onderwijs in Lokeren op (zie OD B2).

Histories, Herita en FARO sloegen in 2020 ook de handen in elkaar om **Erfgoedwijs** te ontwikkelen: een nieuwe deelsite van KlasCement die het erfgoed aanbod bundelt en toegankelijk maakt. KlasCement is een platform waar leermiddelen gedeeld worden met zo'n 285.000 leerkrachten. Zo kunnen leerkrachten lokaal erfgoed makkelijk gebruiken in hun lessen. De uitrol van dit initiatief is voorzien in 2021.

Zelf creëerde Histories ook **educatieve tools**: de website Familiegesciedenis.be (zie OD E.1) en een kwartetspel rond overgangsrituelen op maat van leerlingen van het zesde leerjaar. Het spel dat is ontwikkeld in het kader van een educatief project 'Passage' met De Batterie zal in 2021 uitgetest worden in de deelnemende scholen en erna verder afgewerkt en aangeboden aan scholen, jeugdverenigingen en gezinnen.

Een andere manier om afstuderende jongeren te vormen is om hen interessante onderwerpen aan te reiken en hen te laten proeven van een professionele loopbaan in de erfgoedsector via inspirerende **stageplaatsen**. In 2020 droegen de volgende stagiairs in het kader van hun opleiding bij aan de werking van Histories:

- \ Silvia Lacatus, bachelor Kunstwetenschappen en Archeologie (VUB): medewerking aan het project MEDEA
- \ Joke Snoeijls, master Geschiedenis (UA): medewerking aan het project S.O.S. Antwerpen
- \ Lancelot Cromheecke, educatieve master in de Cultuurwetenschappen – Geschiedenis (UGent): medewerking aan het project Buurten met Erfgoed
- \ Aricia Van de Wille, graduaat 'Informatiebeheer: Bibliotheek en Archief' (Arteveldehogeschool): fusie en verhuis bibliotheek Histories

Daarnaast creëerde Histories 11 stageplaatsen via **beroepsinlevingsovereenkomsten** (zie OD G.3).

OD D.3 Histories activeert (potentiële) erfgoedvrijwilligers door partner en trekker te zijn van burgerwetenschapsprojecten

Histories zette in 2020 sterk in op zes activerende burgerwetenschapsprojecten. Hierbij voeren vrijwilligers verschillende taken uit variërend van het verzamelen van data tot het volledig opzetten en uitvoeren van onderzoek. Ten eerste is het een manier om geroutineerde maar ook nieuwe vrijwilligers met elkaar en met andere onderzoekers in contact te brengen. Ten tweede valoriseert en verrijkt dit gemeenschappelijk onderzoek de grote kennis en kunde die zij bezitten. Die waardering van en participatie door vrijwilligers is cruciaal voor Histories en een voorwaarde om mee te werken aan **onderzoeksinitiatieven** van derden.

In 2020 startte **MamaMito**, een van de twintig citizen scienceprojecten die door het departement Economie, Wetenschap en Innovatie van de Vlaamse overheid worden gesubsidieerd. Dit project van Histories en KU Leuven in samenwerking met Familiekunde Vlaanderen, VUB, meemoo en Universitat Pompeu Fabra heeft tot doel om het brede publiek aan te sporen hun maternale stamreeksen op te stellen (in plaats van enkel hun klassieke paternale lijn), deze uit te breiden en beschikbaar te stellen voor wetenschappelijk onderzoek. Daarnaast willen we meer vrouwen (en mannen) toeleiden naar familiekundig onderzoek.

Het publieksluik van MamaMito startte op 3 maart en eindigde op 31 augustus. 30.600 unieke bezoekers bezochten de speciaal daarvoor ontwikkelde website mamamito.be en 7.845 mensen registreerden zich. Daarvan hebben 2.093 personen zich enkel geregistreerd om op de hoogte gehouden te worden en verdere tips voor genealogisch onderzoek te ontvangen. Dat resulteerde in maar liefst **5.752 actieve deelnemers**. Een bevraging van de participanten leert dat de vooropgestelde doelen behaald werden. Zo registreerden er zich meer vrouwen (plusminus 60%) dan mannen (plusminus 40%). Dat is opmerkelijk wanneer men de verhouding vergelijkt met deze onder de (bestuurs)leden van Vlaamse genealogische en heemkundige kringen en onder de auteurs in tijdschriften uitgegeven door deze kringen. Bovendien was ook de gemiddelde leeftijd van de MamaMito-deelnemers veel jonger dan de leden van een doorsnee erfgoedkring. Meer dan de helft van alle deelnemers was jonger dan 55 jaar en zelfs 9% behoorde tot de jongste leeftijdsklasse, namelijk tussen 18 en 24 jaar. Door met het project de blik specifiek te richten op voormoeders en daarbij de grafische ontwerpen, foto's en illustraties op een jonger publiek af te stemmen, werd een divers publiek voor een genealogisch project bereikt.

Wat ook mooi is: 36,5% van de respondenten vermeldde dat zij zodanig de smaak te pakken hadden gekregen dat men ernstig overwoog om lid te worden van een genealogische of heemkundige vereniging in hun buurt. Uit de vele honderden e-mails met reacties kwam vooral naar voren dat MamaMito heel wat deelnemers persoonlijk heeft geraakt. Ze leerden hun eigen stamboom kennen en in het bijzonder uiteraard de vrouwen die in vaak moeilijke omstandigheden voor de volgende generatie hebben gezorgd. Ook vertelden de deelnemers over de troost en dagen zoekplezier dat het opzoekingswerk opleverde tijdens de moeilijke coronatijd.

Het genetische luik van MamaMito - dat in september 2020 startte en nog steeds loopt - spitst zich toe op het mitochondriaal DNA: dat is belangrijke erfelijke informatie die uitsluitend via de moeder en dus via de moederlijke lijn wordt overgedragen. De eerste wetenschappelijke resultaten worden eind 2021 verwacht.

Een tweede burgerwetenschappelijk project (dat eind september startte met zijn publieksluik) is **S.O.S. Antwerpen**. Dit project is een samenwerking tussen het Queteletcentrum voor Kwantitatief Historisch Onderzoek en het Instituut voor Publieksgeschiedenis van de Universiteit Gent, het Centrum voor Stadsgeschiedenis van de Universiteit Antwerpen, het Stadsarchief Antwerpen en Histories. Het project plaatst onderzoek naar doodsoorzaken in de kijker, waarbij Histories aan twee aspecten bijdraagt: vormingen en het bereiken van vrijwilligers. Wanneer vormingen terug fysiek kunnen plaatsvinden, wordt per provincie een sessie georganiseerd waarbij handvaten worden aangeboden aan vrijwilligers om zelf onderzoek naar doodsoorzaken te doen. Daarnaast ligt de focus

van het project ook op het transcriberen van scans van het Antwerpse doodsoorzakenregister naar een machineleesbare vorm. Hiertoe werd het Vele Handen-platform ingeschakeld waarop eind 2020 al 590 deelnemersprofielen waren aangemaakt. Het transcriberen gaat sneller dan oorspronkelijk gehoopt, om de kwaliteit te verhogen werden digitale toelichtingen bij de invoer georganiseerd. In opvolging van dit project werd nog een (inmiddels goedgekeurde) projectaanvraag ingediend met Histories als partner voor 'EPidemics and Inequalities in BELgium from the Plague to COVID-19: what can we learn about societal resilience?' oftewel EPIBEL.

Getuigenissen is een derde burgerwetenschappelijk project. Het verzamelt, digitaliseert en transcribeert getuigenverklaringen en verhoren van verdachten uit achttiende- en negentiende-eeuwse criminele rechtbanken in België. Binnen het project werken verschillende disciplines van de Vrije Universiteit Brussel (taalkundigen, sociologen, criminologen en historici) samen met de Rijksarchieven en Histories. Hoewel deze personen getuigen over hun ervaring ten opzichte van het criminele feit, geven ze ook heel wat informatie prijs over het reilen en zeilen van een criminele rechtbank. Eind 2020 werden er meer dan 3.000 uniek getranscribeerde teksten ingegeven door ongeveer 150 vrijwilligers. Uit de evaluatie bleek dat het platform waar tot nu toe mee gewerkt werd, onvoldoende gebruiksvriendelijk was. Wanneer in 2021 het nieuwe platform klaar is, worden de regio's van herkomst van de getuigenisverklaringen naast die van de regio Brugge uitgebreid met Antwerpen, Gent, Aalst en Brussel. Histories poogt via advies en communicatie de betrokkenheid van erfgoedvrijwilligers te verhogen. Dat kan onder meer evolueren naar een actievere rol om potentiële partners samen te brengen in een zoektocht naar gemeenschappelijke activiteiten.

In het vierde project 'Oost-Vlaamse **Jeneverstokerijen**' probeert Histories in samenwerking met het Jenevermuseum en Etwie vrijwilligers te ondersteunen om onderzoek naar dit thema te ondernemen. Hierbij zetten we in op toelichting van bronnenmateriaal en het creëren van uitwisseling in kennis en ervaring tussen vrijwilligers. In 2020 was er slechts één actie, namelijk een kotcafé. Verdere acties werden omwille van de coronacrisis opgeschort.

In het vijfde project 'Je eigen onderzoek naar **wagenmakerij**' begeleidden we samen met CAG-vrijwilligers in hun onderzoek naar de wagenmakerij in hun familie of omgeving. We organiseerden vier verschillende informatiesessies, waarbij de focus lag op de bronnen die het onderzoek mogelijk maken en we ook aandacht besteedden aan de uitwisseling van gegevens. Uit de evaluatie bleek dat de deelnemers graag meer info wilden over familiegeschiedenis en mondelinge bronnen. Daarom planden we in 2020 een sessie rond het eerste thema en komt het tweede onderwerp in 2021 aan bod. Er werd door CAG en Histories ook een handleiding geschreven en een digitaal platform ontwikkeld om informatie te delen.

Het zesde burgerwetenschapsproject '**Geniaal Erfgoed**' (koekoekskinderen) – i.s.m. KU Leuven – liep eveneens gestaag door in 2020. In het kader van dit project werden 571 vragen beantwoord. Het ging vooral om vragen over (de resultaten van) DNA-testen en privacygerelateerde onderwerpen. Het project legde de wetenschap evenmin windeieren: zo werd er een studie met Y-chromosomen van erfgoedvrijwilligers die behoren tot haplogroep R1a afgewerkt.

Drie andere subsidieaanvragen voor burgerwetenschappelijke projecten met Histories als partner werden voorbereid in 2020 maar niet gehonoreerd. Thema's waren juridische bronnen, cartografie en stadsrekeningen.

Citizen science is niet de enige manier waarop we de brug slaan naar de academische en/of wetenschappelijke wereld. Histories inspireert ook master- en doctoraatsstudenten uit diverse opleidingen rond uiteenlopende onderwerpen. In 2020 begeleidden we volgend **thesis- en doctoraatsonderzoek**:

- \ Arwin Ralf (Erasmus University in Rotterdam): PhD-onderzoek in het kader van het Rapid mutating Y-STR-project
- \ Stefania Sasso (University of Tartu): PhD-onderzoek in het kader van het Merovinger DNA-project

- \ Owyn Beneker (KU Leuven): PhD-onderzoek in het kader van het DNA Sint-Truiden-project
- \ Pauline Leen, master Erfgoedstudies (UA): Exploring the intersections between genetic genealogy, DNA and heritage studies. Advantages and disadvantages of connecting these research fields
- \ Kasper Bosmans, bachelor Biologie (KU Leuven), Genetische genealogie, y-chromosoom en covid-19

Tot slot vermelden we nog 'België in de **Vaticaanse archieven** pontificaat Pius XII 1939-1958', een cultureel erfgoedproject dat in twee fasen uitgewerkt wordt in samenwerking met de partners KADOC, CegeSoma, Algemeen Rijksarchief, FARO en Histories. Het is geen burgerwetenschappelijk project maar wel een initiatief dat nieuwe bronnen voor de Belgische geschiedenis (ook) voor erfgoedvrijwilligers toegankelijk zal maken. Helaas bemoeilijkten de coronamaatregelen de vlotte start van de eerste fase.

SD E . HISTORIES ONTWIKKELT SAMEN MET ERFGOEDVRIJWILLIGERS EEN DIGITALE STRATEGISCHE VISIE, ZODAT HUN KENNIS EN KUNDE MEER VERSPREID WORDT

Histories wil erfgoedvrijwilligers helpen om hun kennis en kunde zoveel mogelijk via digitale weg naar buiten te brengen en te valoriseren. Daarbij zetten we enerzijds in op open data(banken) en anderzijds op samenwerking. Eerder dan top-down ingewikkelde standaarden, methodieken en instrumenten op te leggen, kiezen we in overleg met de gebruikers voor haalbare oplossingen die durven te verschillen naargelang de organisatie(context). Elke vereniging ziet zich immers geconfronteerd met verschillende snelheden, behoeften en ambities. Die strategische samenwerking trekken we ook door naar de thematische overzichtsdatabanken die we overerfden van onze erflaters en een nieuwe plaats moeten geven binnen onze organisatie.

OD E.1 Histories verbetert de zichtbaarheid van erfgoedpraktijken door het actualiseren van de geërfde databanken en websites

Via LECA, Heemkunde Vlaanderen en Familiekunde Vlaanderen erfde Histories heel wat waardevolle databanken en websites die verschillende erfgoedpraktijken in kaart brengen of ondersteunen. Met de overdracht aan Histories wacht ons nu de uitdaging om deze instrumenten in te bedden in deze nieuwe organisatie vanuit een **nieuwe, strategische visie** op onze digitale informatievoorziening. We zorgen niet alleen voor een technische upgrade of migratie van data, ook een inhoudelijke update, uitbreiding en verbreding staan gepland. We werken daarbij stapsgewijs.

De eerste databank die we onder de loep namen is de **DNA-databank** die eertijds door onze partnerorganisatie Familiekunde Vlaanderen werd opgezet. Na toetsing van deze activiteit aan de nieuwe geldende wetgeving besloot het bestuur van Histories deze activiteit stop te zetten en is de databank formeel terug overgedragen aan de vzw Familiekunde Vlaanderen. Histories blijft partner in historisch DNA-onderzoek (zie OD C.2 en OD D.3) en adviseur rond genetisch erfgoed, maar zal zelf geen bemonsteringsactiviteiten meer uitvoeren.

Een tweede erfenis van Familiekunde Vlaanderen vzw is de website **Familiegeschiedenis.be**. In het najaar van 2020 startten we een actualiseringstraject met als doel een grondige inhoudelijke, vormelijke en technische update van dit waardevolle instrument. Er vonden gesprekken plaats met Familiekunde Vlaanderen en het Instituut voor Publieksgeschiedenis (UGent) die als partners bij dit project betrokken blijven, en we gingen in gesprek met de Vlaamse Rijksarchieven. Daarnaast werden ook de (potentiële) gebruikers betrokken via een

(online) consultatiecirkel. De voormalige websiteredactie werd omgevormd tot een consultatiecirkel van experts die op regelmatige basis advies zullen verlenen. De bedoeling is om de website verder uit te bouwen als een online handleiding. Laagdrempeligheid is het doel: Histories wil alle mogelijke geïnteresseerden leiden naar familiegeschiedenis als erfgoedpraktijk. Tegelijk is het aanbod wetenschappelijk gefundeerd. Eind 2020 begonnen we de grafische vernieuwing in samenwerking met het communicatiebureau Toech. Het traject wordt voortgezet in 2021, met een geplande herlancering van de website in het voorjaar.

De werking rond de **artikelendatabank** die Histories overerfde van Heemkunde Vlaanderen werd in 2019 al opgepikt en breidde in 2020 sterk uit. Samen met meemoo startten we een traject op om het inhoudelijke en technische potentieel van de databank, en de mogelijkheden tot integratie met andere databanken (bijvoorbeeld de catalogi van Familiekunde Vlaanderen), te onderzoeken. De resultaten van dit onderzoek worden verwacht in de tweede helft van 2021. Daarnaast kwam het vervolledigen van de databank dit jaar in een stroomversnelling: alle tijdschriften die al in de databank zitten, werden aangeschreven om hun gegevens te updaten. Tijdschriften waarvan we het bestaan kenden, maar die nog niet in de databank zaten, werden ook aangeschreven en aangespoord om deel te nemen. Dat leverde in 2020 ongeveer 10.000 extra artikelbeschrijvingen op, waardoor de databank groeide tot 185.000 records.

De **Sprekerslijst** wordt in 2021 onder handen genomen, wat niet belet dat in het voorbije jaar tien nieuwe lezingen werden toegevoegd.

Voor wat betreft de **LECA-databanken** (reuzenkaart, feestenkaart en rituelendatabank) wordt – in afwachting van een visietraject in 2021 – vooral ingezet op het technisch onderhoud en het actueel houden van de data. Voor de rituelendatabank werd de controle van de bestaande fiches ingezet en maakten we een aantal nieuwe fiches aan. Ook de feestendatabank werd op die manier deels geactualiseerd. Het actualiseren van de reuzenkaart kadert in het erfgoedzorgtraject rond de reuzencultuur 'Rond de rokken van de reus' dat Histories begeleidt. Samen met de erfgoedgemeenschap, verenigt in Reuzen in Vlaanderen vzw, leiden we nieuwe reuzen en reuzendragers naar de reuzenkaart.

OD E.2 Histories zet aan tot het duurzaam delen van digitale bronnen door erfgoedvrijwilligers te ondersteunen bij de openstelling van hun data

Als gegevens enkel lokaal of niet duurzaam zijn opgeslagen blijft veel van het door de vrijwilligers gerealiseerde monnikenwerk onzichtbaar voor onderzoekers of het grote publiek. Omwille van de kosten of de vereiste technische en juridische kennis is het niet altijd haalbaar, noch gewenst om te **verduurzamen** of aan grotere platformen deel te nemen. Maar wie de mogelijkheid wil verkennen om data meer open te stellen of uit te wisselen, kan vrijblijvend de hulp inroepen van Histories.

Histories respecteert de praktijken in het veld en wil niet van bovenaf instrumenten, projecten of standaarden opleggen. Liever zetten we in op het zo goed mogelijk informeren van onze gemeenschappen of hen aan te zetten tot afstemming op gangbare erfgoedstandaarden en andere initiatieven binnen de sector. Dat kan onder meer via infosessies, uitwisseling onder collega's of door toegankelijke handleidingen te voorzien in begrijpelijke taal. Door initiatief van onderuit te stimuleren en oog te hebben voor wat haalbaar is, vergroten we de kans op slagen. Zo werken we onder meer samen met meemoo aan een **dataprofiel** voor bidprentjes.

Verder was Histories betrokken bij het ontwikkelen van een **OSLO**-standaard (Open Standaarden voor Linkende Organisaties) voor het uitwisselen van informatie over cultureel erfgoed. Het is de bedoeling de datastromen rond (digitale) collecties semantisch te modelleren en de structuur van de data te standaardiseren. Daarbij werd

gepoogd om rekening te houden met de rol van vrijwilligers bij het aanleveren van data. Het traject leidde tot de ontwikkeling van twee applicatieprofielen: één over cultureel-erfgoedobjecten en één over de events die op die objecten van toepassing zijn. Daarnaast werd ook een vocabularium ontwikkeld, grotendeels gebaseerd op CIDOC-CRM.

Histories neemt samen met meemoo, Cultuurloket, Letterenhuis, Erfgoedcel Meetjesland - COMEET, Erfgoedcel Kusterfgoed, TG STAN, Bibliotheek Koninklijk Conservatorium Brussel, School of Arts Erasmushogeschool en M Leuven deel aan het project 'Tools voor het bewust omgaan met **auteursrechten** en gebruiksbeperkingen op culturele content'. Dat wil culturele organisaties handvaten aanreiken om bewuster om te gaan met rechten en gebruiksbeperkingen op culturele content. Zo kunnen ze hun rechten en beperkingen correct identificeren, en online toegang en hergebruik mogelijk maken.

We volgen ook de evoluties op rond de **erfgoeddatabanken** die in 2018 zijn overgedragen aan de Vlaamse overheid. In het kader van de studie over de toekomst van deze databanken organiseerde Histories de input en deelname door erfgoedvrijwilligers aan een focusgesprek. Zo werd informatie meegegeven over de voorwaarden waaraan een digitaal inventarissysteem voor onze doelgemeenschappen zou moeten voldoen opdat dit effectief door hen gebruikt kan worden.

In de consultatiecirkels die werden georganiseerd rond digitale aanwezigheid en erfgoedtijdschriften bleek een duidelijke nood te bestaan om informatie uit te wisselen rond het **digitaal publiceren** (digital born) en digitaal toegankelijk maken (digitaliseren) van tijdschriften. In 2021 volgen we deze tendens verder op en zetten we de ondersteuning en uitwisseling hierrond verder. Ook werden de tijdschriften aangemoedigd om hun digitaal archief online te plaatsen en te linken aan de artikelendatabank.

OD E.3 Histories maakt erfgoedvrijwilligers mediawijzer door samen met hen digitale tools en media te exploreren

Deze doelstelling is nieuw sinds medio 2020, maar zeer belangrijk. De coronacrisis leert ons dat **digitale geletterdheid** meer dan ooit noodzakelijk is om als vereniging actief te kunnen blijven. We merkten tot ver in het najaar dat vele verenigingen maar zeer traag en moeizaam de stap zetten naar digitale platformen om bijvoorbeeld te vergaderen. Vrijwilligers die niet beschikken over de infrastructuur, vaardigheden of simpelweg geen goesting hadden om digitaal te werken, dreigden geïsoleerd te geraken en de getroffen verenigingen uit te doven.

Histories was gelukkig vóór de coronacrisis al goed uitgerust om te telewerken, bijvoorbeeld met toepassingen zoals Slack en Sharepoint. Niettemin moesten ook wij **experimenteren** met nieuwe digitale toepassingen zoals Miro en Jamboard. We vergeleken verschillende toepassingen en hielden daarbij rekening met onze gemeenschappen. Zo kozen we voor MS Teams en gebruikten we medio mei al Webinargeek voor een eerste webinar rond Histories 2.0. Eind 2020 bereidden we vormingen voor rond online platformen en vergaderen die in het voorjaar van 2021 aangeboden zullen worden. Daarin delen we ook onze eigen ervaringen rond online werken, in de hoop dat dit drempelverlagend kan zijn.

Omdat we ons er erg van bewust waren dat heel wat vrijwilligers de digitale context als bedreigend ervaren, zetten we actief in op ondersteuning: we boden onze eigen platformen aan en we voorzagen deelnemers aan onze online-activiteiten van informatie, testen en **hulplijnen**. Tegelijkertijd reikten we ook alternatieven aan om actief te blijven via burgerwetenschappelijke projecten of het aanstippen van digitale bronnen. Ook met het kotcafé en de consultatiecirkels wilden we de contacten tussen mensen herstellen.

SD F . HISTORIES VERVULT EEN VOORBEELDROL DOOR HAAR WAARDENGEDREVEN MANIER VAN WERKEN

Histories neemt in het Vlaamse cultureel-erfgoedveld een centrale en daardoor zichtbare plek in. Hoe wij als organisatie omgaan met onze middelen en onze mensen - gemeenschappen, personeel, partners, stakeholders - straalt ook af op onze omgeving. Vanuit die voorbeeldrol houden we als dienstverlenende organisatie enkele nauw met elkaar verbonden waarden hoog in het vaandel. Participatief, inclusief en collegiaal (samen)werken met het oog op een duurzame werking zit verweven in alles wat we doen. Het maakt onlosmakelijk deel uit van onze integere en open cultuur die we met overtuiging uitdragen.

OD F.1 Histories geeft erfgoedvrijwilligers een duidelijke stem door hen te laten participeren in haar werking en in het maatschappelijk debat

Histories betreft erfgoedvrijwilligers op uiteenlopende manieren bij alle aspecten van onze organisatie. Via onze **bestuursorganen** (zie OD G.1) hebben ze een doorslaggevende stem in ons beleid en nemen ze soms extra taken op (Etienne Van de Kauter als penningmeester, Paul De Graeve als interne preventieadviseur of Fons Dierickx als DPO). Andere **Histories-vrijwilligers** nemen binnen onze bredere werking eveneens taken en verantwoordelijkheid op: zoals bij de Jeugdbewegingen (Geertje Cools), de redactieraad van Tijd-Schrift (Jan De Meester), het forum (Nand Staes) of Inclusive Museums (Margaux Fabris).

Dankzij de **consultatiecirkels** kunnen steeds weer nieuwe mensen meedenken en samen met ons zoeken naar oplossingen voor diverse uitdagingen. Verder gaan we participatief met vrijwilligers aan de slag in trajecten en initiatieven die we samen met hen creëren samen (zoals begeleidingen, vorming en burgerwetenschapsprojecten). Actieve participatie door vrijwilligers en **respect** voor hun kennis en kunde is zelfs een criterium voor Histories om al dan niet een partnerschap aan te gaan met andere actoren.

Histories helpt erfgoedvrijwilligers ook om **beter gehoord, gewaardeerd en geholpen** te worden door derden, door met of namens hen deel te nemen aan overlegorganen waar ze alleen moeilijk of geen toegang toe krijgen. Voorbeelden zijn het traject rond de OSLO-standaard (zie OD E.2), de focusgroep erfgoeddatabanken van meemoo, VKC en FARO die Histories organiseerde voor erfgoedvrijwilligers of de consultatiecirkels erfgoedtijdschriften die tot doel hadden om de Vlaamse overheid te informeren en te inspireren over het huidige en toekomstige beleid rond erfgoedtijdschriften.

In 2020 hebben we ook sterk ingezet op het capteren en communiceren van de noden van verenigingen en vrijwilligers ten gevolge van corona. Toen de belangenbehartiger Overleg Cultureel-Erfgoed (OCE) een **bevraging over de impact van corona** op de sector organiseerde hebben we dit initiatief gepromoot bij onze gemeenschappen, met een massale reactie tot gevolg. Ruim 200 van de 333 ingevulde vragenlijsten waren afkomstig van erfgoedvrijwilligers. We hebben al deze antwoorden, mails en telefoontjes die we ontvingen in de week van 20 april 2020 met veel aandacht geanalyseerd en de krachtlijnen samengevat in een document dat we overmaakten aan OCE en de Vlaamse overheid. Ook in de acties die daarop volgden en de bijkomende informatie die via FARO en OCE vanwege de GEES werd gevraagd hield Histories de vinger aan de pols en leverden we waar mogelijk data aan (zoals geschatte verliezen en gebruikelijke NACE-codes).

OD F.2 Histories werkt inclusief door diversiteit en meerstemmigheid te omarmen

Histories is er voor en door alle soorten erfgoedvrijwilligers. Helaas participeren sommige (kansen)groepen zoals vrouwen, etnisch-culturele minderheden, personen die in armoede leven of personen met een functiebeperking minder in erfgoedvrijwilligerswerk. Ook de besturen van de meeste verenigingen in ons netwerk zijn, ondanks inspanningen om die meer divers te maken, relatief homogeen. Dat neemt niet weg dat we ons blijven inspannen. We werken aan inclusieve besluitvorming die alle perspectieven aan bod laat komen en ook rekening houdt met de zogenaamde minderheidsstem. Die meerstemmigheid is niet alleen aan de orde binnen de formele bestuursorganen, maar een rode draad doorheen de hele werking, wat zich onder meer vertaalt in een nieuwe, zelfsturende organisatiecultuur.

Enkele acties uit 2020:

- \ Verschillende collega's volgden vorming (bv. rond **deep democracy** of effectief en inclusief vergaderen op afstand) en passen waar mogelijk deze methodieken toe onder meer binnen de **begeleidingen** waar diversiteit en meerstemmigheid actief wordt toegepast en gepromoot. Enkele voorbeelden hiervan zijn het traject rond de Sinterklaasgebruiken en de figuur van Zwarte Piet, het traject rond de Nourouz-viering richting erkenning als immaterieel erfgoed of waar het kon en relevant was in een traject rond duurzame erfgoedzorg.
- \ Een opleiding rond **verbindende communicatie** voor het hele team moest door corona uitgesteld worden naar 2021.
- \ Bij het actualiseren van de **rituelen- en feestendatabank** (zie OD E.1) hanteerden we een breed en open perspectief. 'Tradities in Vlaanderen' in plaats van 'Vlaamse tradities' was het uitgangspunt. Op die manier werden ook de rituelenfiches diverser ingevuld.
- \ Binnen het uitwisselingsproject **Inclusive Museums** (zie OD C.2) koos Histories er expliciet voor om het verkennend onderzoek open te trekken naar alle erfgoedorganisaties en het dus niet te beperken tot musea. Ter voorbereiding van het bezoek van de partners, de netwerkdag en de artikels die we over dit onderwerp gaan schrijven nemen we interviews af met erfgoedorganisaties in Vlaanderen en Brussel die kwetsbare vrijwilligers (vrijwilligers met een afstand tot de arbeidsmarkt) tijdelijk, projectmatig of langdurig betrekken bij hun vrijwilligerswerking. Dat kunnen bijvoorbeeld langdurig werklozen, vereenzaamde ouderen, mensen met een fysieke beperking of mensen met een migratieverleden zijn. In 2020 bereidden we deze interviews en een consultatiecirkel over dit project voor en namen we reeds een eerste interview af met Red Star Line.

OD F.3 Histories werkt constructief en solidair samen door goed af te stemmen en strategische partnerschappen af te sluiten

Histories wordt regelmatig aangesproken als (expertise- of communicatie-)partner in projecten (zie OD A.3 en D.3), trajecten, vormingen en begeleidingen. Meestal omdat we de erfgoedvrijwilliger centraal zetten, we een toegankelijke, hands-on aanpak voorstaan, én een belangrijke (door-)schakelfunctie vervullen binnen het fijnmazige ecosysteem van de cultureel-erfgoedsector in Vlaanderen. Eerder dan andere actoren als concurrentie te beschouwen, geloven we in samenwerking vanuit complementariteit omdat synergie versterkend werkt. Zo is Histories structureel en (vaak als trekker) betrokken in de volgende **partnerschappen**:

- \ 'Op handen gedragen' met PARCUM en KADOC-KU Leuven rond processiecultuur
- \ 'Erfgoed in de Praktijk' met FARO, Herita, Parcum/Stichting Open Kerken en het Davidsfonds rond vormingen voor organisatoren van events
- \ 'Buurten met Erfgoed' met FARO, Herita, Erfgoedcel Brussel, CANON Cultuurcel, Mooss vzw, EDO (Educatie voor Duurzame Ontwikkeling – Vlaamse Overheid, Departement Omgeving), de provincie Oost-Vlaanderen en Cera (zie OD D.2) rond erfgoededucatie
- \ Erfgoedwijs met FARO en Herita rond KlasCement
- \ 'Domeinnetwerk ICE' met WIE, ETWIE, CAG, FARO, PARCUM, en binnen Domein 3 met diverse erfgoedcellen, PARCUM, KADOC-KU Leuven, Sportimonium, WIE, Huis van Alijn, Museum voor Volkskunde Brugge en Bokrijk (zie OD A.3)

Waar **dienstverlening** kan overlappen maken we graag goede afspraken (en goede vrienden) met derden, zodat 'onze' gemeenschappen maximaal ondersteund worden. Zo overlegden we in 2020 met verschillende actoren in functie van kennismaking en afstemming. Bijvoorbeeld met FARO (rond bovenlokale dienstverlening), het steunpunt OP\TIL (over begeleiding en subsidies) en met Cultuurloket (rond zakelijke vorming). Gepland overleg met Herita en De Federatie zijn uitgesteld door corona, evenals een gesprek met Herita en FARO over de organisatie van regionale netwerkmomenten.

Ook met de **intermediaire organisaties** zoals Familiekunde Vlaanderen vzw en de provinciale koepels van heemkunde verkenden we samenwerkingen en proberen we, elk vanuit onze eigen opdracht en rol, een goede verstandhouding en wisselwerking uit te bouwen.

Waar mogelijk worden onze samenwerkingen en partnerschappen geformaliseerd. Zo maakte Histories (in navolging van haar erflater Heemkunde Vlaanderen vzw) nieuwe **depotafspraken** met de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience (EHC). De bibliotheek zal de periodieke uitgaven met erfgoedwaarde van zoveel mogelijk erfgoedverenigingen centraal duurzaam bewaren, ontsluiten en ter beschikking te stellen. Zo kunnen onderzoekers en erfgoedbelangstellenden, nu en in de toekomst, blijvend gebruik maken van de kennis en bronnen die erfgoedvrijwilligers hebben opgebouwd.

In 2020 werd ook overlegd met het Huis Van Alijn en Bokrijk over onze gemeenschappelijke doelstelling rond **collectiebeleid**. [N.B. deze doelstelling staat nog in de beheersovereenkomsten van de betrokken musea, maar niet meer in de bijgestelde overeenkomst van Histories. Niettemin houden we ons aan deze eerder gemaakte afspraak.] Er werd een oproep gelanceerd bij verenigingen maar concrete acties zijn uitgesteld naar 2021.

Medewerkers van Histories zijn tot slot ook vertegenwoordigd in diverse **overlegorganen**, adviesorganen, stuur- en klankbordgroepen. Voorbeelden zijn het overleg Landelijke Dienstverlenende Rollen, de stuurgroep van Erfgoeddag, de klankbordgroep van het nodenonderzoek van FARO, Werkgroep Privaatrechtelijke Archieven (van de VVBAD), de algemene vergaderingen van CEMPER en Trage Wegen, de adviesraad van CAG, de adviesraad Educatie van de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience en de klankbordgroep van een onderzoek naar de betaalbaarheid van Vlamingen voor onroerend erfgoed.

OD F.4 Histories geeft prioriteit aan activiteiten die een blijvende impact hebben op onze gemeenschappen en hun erfgoed

Wat we doen ontstaat uit een toekomstgerichte visie die tracht om het erfgoed, de vrijwilligers die ermee verbonden zijn alsook de bronnen van hun erfgoedpraktijken en onze planeet veilig te stellen. Begeleidingen houden onze gemeenschappen weerbaar (OD B.2) en mediawijs (OD E.3). Met het oog op een sterke verankering van de resultaten (OD C.1) en een duurzame erfgoedzorg trekken we voluit de kaart van integraal werken (OD A.3).

Duurzaamheid betekent dagelijks bewuste keuzes maken. Dat zijn vaak niet de gemakkelijkste of de goedkoopste keuzes. Niet elke dag zal even succesvol zijn, maar de wil is er en door continu te monitoren, evalueren en bij te sturen zetten we wel degelijk stappen vooruit. Hieronder enkele voorbeelden:

- \ Een (ecologisch) verantwoord **consumptie- en productiebeleid** verdergezet met volgende acties:
 - Bij de aankoop van printpapier werd altijd gekeken naar het EU eco-label en het PEFC-certificaat.
 - Kantinevoedingswaren zoals thee, koffie, koekjes en suiker werden enkel gekocht met een bio- of fairtradelabel.
 - Personeelsleden en leden van de algemene vergadering worden aangespoord zich zo veel mogelijk te verplaatsen met het openbaar vervoer.
 - Voor de data-wiping van de oude computers en de vernietiging van ander elektronicamateriaal deed Histories een beroep op Out of Use. Dat is een bedrijf gespecialiseerd in het maximaal hergebruik en/of recycleren van IT-materialen.
 - Dankzij het digitale werken beperken we het papierverbruik
 - Nieuwe publicaties worden digitaal uitgegeven op een printbaar formaat
 - We schakelen zoveel als mogelijk over naar een digitale boekhouding met alle gekoppelde bewijsstukken.
- \ Het **welzijn** van onze medewerkers (zie ook OD G.3).
 - Als koopkrachtverhoging voor de personeelsleden werden ecocheques uitgekeerd en kreeg elk personeelslid een financiële stimulans om te investeren in ergonomisch bureaumateriaal.
 - Histories investeerde eind 2020 ook in verstelbare beeldschermen en noise cancelling hoofdtelefoons.
 - Histories tekende in op het charter van baanbrekende werkgever. Daarmee verankeren we het hybride werken en de nieuwe mobiliteit in een beleid waar de medewerker centraal staat.
- \ Het verder ontwikkelen en voortdurend bijsturen van onze **processen en procedures**:
 - We herdefinieerden resultaatsgebieden en stuurden het organigram bij om te komen tot een meer logische en gelijkwaardige taakverdeling binnen het team
 - We ontwikkelden eerste versies van voortgangsrapporten om onze voortgang, middelen en engagementen beter te kunnen monitoren en onze bestuursorganen beter te informeren

- We dachten na over criteria om activiteiten te diversifiëren en over procedures om project- en partneraanvragen te beoordelen
- \ Zorg voor ons verleden. In 2020 werd gestart met de inventarisatie van de **archieven op papieren drager** van Heemkunde Vlaanderen en LECA. Daarbij werd tegelijk ook selectie toegepast conform de richtlijnen van de Werkgroep Privaatrechtelijke Archief van de VVBAD. Daarnaast werd gepoogd om zoveel mogelijk in te zetten op een digitaal archief en wanneer een document zowel in een papieren als een digitaal formaat aanwezig was, enkel deze laatste te behouden. Aan het personeel werd meteen de richtlijn gegeven om papieren exemplaren zo mogelijk niet te produceren bij de aanmaak van nieuw archief.
- \ Fusie en herziening van onze **bibliotheken**. Histories erfde van LECA en Heemkunde Vlaanderen twee bibliotheken. Ze zijn ontstaan uit verschillende noden en worden beheerd en ontsloten op andere manieren. Stagiaire 'Informatiebeheer: Bibliotheek en Archief' Aricia Van de Wielle onderzocht samen met een interne werkgroep hoe beide collecties kunnen fusioneren naar een gecentraliseerde, actuele bibliotheek in functie van een optimaal beheer van de collectie en ter ondersteuning van de medewerkers. Op die manier kan Histories vzw erfgoedvrijwilligers goed informeren, adviseren en begeleiden. Daarbij aansluitend vroegen we aan meemoo om ook ons bibliotheekstelsel en dat van Familiekunde Vlaanderen tegen het licht te houden (zie OD A.2).
- \ **Digitale duurzaamheid**. Als nieuwe fusie-organisatie erfden we verschillende databanken en websites die we zo goed mogelijk toegankelijk willen houden (OD E.1). Dat vraagt een zorgvuldige aanpak en mogelijk ook migratie van informatie en bronnen. Zoals we dit ook beogen voor onze erfgoedvrijwilligers (OD E.2) proberen we dit te doen op een zo open mogelijke manier.

SD G . HISTORIES VOERT EEN KWALITEITSVOL ZAKELIJK BELEID, ZODAT DE BESCHIKBARE MIDDELEN OPTIMAAL WORDEN INGEZET

Histories is na haar recente fusie een grote organisatie geworden in de cultureel-erfgoedsector. Histories kiest daarom resoluut voor een integere werking en een gedegen zakelijk beleid. We doen dit o.a. door een goede planning, regelmatige controle en evaluatie en de correcte naleving van procedures en codes. Over dit alles communiceren we op een transparante manier. Met de invoering van zelfsturing binnen het team leggen we de verantwoordelijkheden op de laagst mogelijke plaats, zonder de bevoegdheden en controlerende, adviserende, strategische en werkgeversrol van de beleidsorganen te ondermijnen. Als organisatie in transitie blijven we voortdurend bijsturen en processen en instrumenten verder integreren zodat onze werking nog efficiënter kan verlopen, we meer impact genereren en nog meer ten dienste kunnen staan van de erfgoedvrijwilligers voor wie we werken.

OD G.1 De vzw Histories wordt deskundig en participatief bestuurd dankzij het naleven van de principes van goed bestuur

Sinds het voorjaar van 2020 is actief werk gemaakt van de vernieuwing en verruiming van het bestuur en de algemene vergadering. Leden van de algemene vergadering die weinig actief waren werden aangeschreven met de vraag of ze nog lid wilden blijven van de vzw. Tegelijkertijd voerden we vele gesprekken met talentvolle en deskundige mensen die een verrijking zouden kunnen zijn voor de organisatie. In de selectie van de nieuwe leden hanteert de vzw **diverse criteria** (zoals gender, leeftijd, regio, expertises...) zodat zoveel mogelijk stemmen en perspectieven

de kans krijgen om het beleid van Histories vorm te geven. Daarnaast hanteerden we enkele principes. Zo vinden we het belangrijk dat de erfgoedvrijwilligers waarvoor Histories werkt voldoende vertegenwoordigd zijn in onze bestuursorganen, maar ook dat er een gelijkwaardige man-vrouw-verhouding is.

Dat resulteerde eind 2020 in een **algemene vergadering** die als volgt is samengesteld: Patrick Anthoni, Daniel Bex, Bart Blomme, Godelieve Ceuppens, Luc Chalmet, Annelies Coenen, Geertje Cools, Ronny Debbaut, Sabine de Bethune, Maite De Beukeleer, Wivina De Bus, Brecht Demasure, Wilfried Devoldere, Felix Goossens, Janna Lefever, Liesbeth Mensah, Rombout Nijssen, Werner Peene, Annick Schramme, Dries Tys, Tony Vaessen, Etienne Van de Kauter, Marc Van den Cloot, Harry Vanderhenst, Paulina van der Zee, Laure Van Hoecke, Els Veraverbeke en Jolien Verroeye. Begin 2021 werd deze nog verder uitgebreid met Nadia Nsayi, Steve Severeys en Christine Sillis. Het gaat om actieve erfgoedvrijwilligers uit de verschillende gemeenschappen van Histories vzw, aangevuld met leden met een specifieke expertise die inzichten en contacten meebrengen uit de erfgoedsector en daarbuiten. Voor hun expertise verwijzen we naar de korte biografieën op onze website. De algemene vergadering van Histories vzw kwam in 2020 driemaal samen.

Het **bestuur** van Histories kwam het voorbije jaar 12 keer samen, o.a. omwille van de opmaak van een nieuw beleidsplan en meerjarenbegroting en de verhuis van de organisatie. Het bestuur bepaalt, in nauwe samenwerking met de coördinator, het algemeen beleid en de strategie van Histories. De helft van het bestuur bestaat uit actieve erfgoedvrijwilligers uit de diverse erfgoedgemeenschappen van Histories vzw. De andere leden brengen specifieke expertise binnen (zoals communicatie, digitalisering, participatie en diversiteit) of helpen ons om voeling te houden met belendende sectoren in de maatschappij (zoals de socio-culturele sector, onroerend erfgoed, onderzoek en onderwijs).

Eind 2020 was het bestuursorgaan samengesteld uit de volgende personen: Sabine de Bethune (voorzitster), Ronny Debbaut, Etienne Van de Kauter (penningmeester), Pauline Van der Zee (secretaris) en Dries Tys. We namen dus afscheid van drie bestuurders die in een moeilijke periode aan boord kwamen en mee hun schouders gezet hebben onder Histories. We danken Fons Dierickx, Paul De Graeve en Annick Schramme dan ook voor hun inzet. De functie van ondervoorzitter wordt voorlopig niet ingevuld: alle **functies** worden herbekeken zodra het bestuur verder is verruimd, daarbij rekeninghoudend met complementaire expertises.

Het komende jaar zal nog verder gewerkt worden aan een **integere en open cultuur**, heldere rollen en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden binnen het bestuur en het team. Ook de participatieve consultatiecirkels worden verder uitgezet om nog meer mensen de kans te geven om bij te dragen aan de visievorming.

OD G.2 Histories voert een gezond financieel beleid via correcte procedures en regelmatige controle

Histories voert een gezond financieel beleid dat vanuit het bestuur nauw wordt opgevolgd door de penningmeester. Hij rapporteert hierover aan de bestuursorganen en de coördinator aan de hand van de **kwartaalcijfers**.

Omdat er medio 2020 een nieuw beleidsplan is ingediend bij de Vlaamse overheid hebben de penningmeester en het zakelijke team in de daaropvolgende zomermaanden hard gewerkt aan een nieuwe **meerjarenbegroting** voor 2020-2023. Alle verwachte uitgaven en inkomsten werden opnieuw en gedetailleerd begroot en op 3 oktober 2020 ter goedkeuring voorgelegd aan de algemene vergadering.

In deze cijferoefening worden de kostensoorten die betrekking hebben op de hoofdactiviteiten van de vereniging, gekanteld toegewezen aan de kostenplaatsen die uitvoerig werden beschreven in het vernieuwde beleidsplan. Via de **analytische module** in de boekhouding biedt dat de medewerkers de mogelijkheid de uitgaven van hun projecten beter op te volgen en de verschillende subsidiestromen apart te analyseren.

Via een jaarlijkse begrotingscontrole wordt nagegaan of en waar de cijfers moeten worden bijgesteld. Daarom maakt Histories ook per werkingsjaar een aparte **begroting** op. Die van 2021 zal uitzonderlijk pas in het voorjaar van 2021 worden afgewerkt omdat hiervoor een nieuwe werkwijze en format worden ontwikkeld.

De dagelijkse **boekhouding** en de administratieve opvolging en uitvoering gebeurt door de zakelijke medewerker, onder toezicht van de coördinator. Wat de financiële verrichtingen (van aanbesteding tot betaling) betreft, werd een gedetailleerde schriftelijke procedure opgemaakt met voldoende interne controle en met inachtneming van de principes inzake overheidsopdrachten. Deze werden bijvoorbeeld toegepast bij de aanbesteding van een nieuw CRM of de aanstelling van een communicatiecoach.

Met leveranciers van diensten en goederen worden goede afspraken gemaakt. Een voorbeeld is het **opdrachtdocument** voor het onderzoek dat meemoo zal uitvoeren.

OD G.3 Histories voert een dynamisch personeelsbeleid dat medewerkers responsabiliseert en laat groeien

Het belangrijkste kapitaal van onze organisatie is het gedreven en competente personeel dat er werkt. Na een ontslag begin 2020 bestond het **vaste team** uit de volgende 12 personen:

- \ Dominique Barri \ Administratief medewerker
- \ Rob Bartholomees \ Stafmedewerker
- \ Luter Eke \ Poetshulp
- \ Jan Geypen \ Stafmedewerker
- \ Frauke Hens \ Zakelijk medewerker
- \ Emmy Julliams \ Administratief medewerker
- \ Maarten Larmuseau \ Senior wetenschappelijk onderzoeker
- \ Daphné Maes \ Consulent
- \ Katelijne Nolet \ Projectcoördinator Medea
- \ Frea Vancraeynest \ Stafmedewerker
- \ Hendrik Vandeginste \ Consulent
- \ Eva Wuyts \ Coördinator

In totaal goed voor 11 VTE aan bedienden en 0,1 VTE in arbeidersstatuut.

Histories wil op een zorgvuldige, ethische en verantwoorde manier omgaan met haar personeel. Toen corona toesloeg hebben we zorgvuldig afgewogen of we mensen op **tijdelijke werkloosheid** zouden plaatsen. Uiteindelijk moesten we slechts twee contracten met een beperkt aanstellingspercentage (0,1 en 0,3 VTE) tijdelijk opschorten.

Hun uitkeringen werden door ons bijgesteld zodat de financiële impact beperkt bleef.

Nieuwe aanwervingen werden uitgesteld tot na de opmaak van een beleidsplan en actieplan. De vaste ploeg werd wel aangevuld met **11 nieuwe talenten** die via een beroepsinlevingsstage (BIS) samen 7,4 VTE presteerden:

- \ Gert Gielis \ MamaMito (van 1 april 2020 tot 30 september 2020)
- \ Bram Vercauteren \ communicatie (van 15 april tot 14 augustus 2020)
- \ Gwendolyne Roggeman \ ICE (van 11 mei 2020 tot 6 november 2020)
- \ Christopher De Keyser \ archief Histories (van 31 augustus 2020 tot 26 februari 2021)
- \ Sander Milis \ MEDEA (van 14 september 2020 tot 26 februari 2021)
- \ Charlotte Herbots \ communicatie (sinds 22 oktober 2020)
- \ Thijs Dekeukeleire \ familiegeschiedenis.be (sinds 22 oktober 2020)
- \ Lori Verhoeven \ Merovinger DNA (sinds 22 oktober 2020)
- \ Zoë Hendrickx \ vrijwilligerswerking (sinds 7 december)
- \ Lise Ruts \ ICE (sinds 7 december)
- \ Jan Verstappen \ zakelijke werking (sinds 7 december)

We selecteerden alle BIS'sers via een open oproep en een **selectieprocedure** voor een specifiek takenpakket. Er werd gewerkt aan een goed onthaalbeleid voor zowel BIS'ers als nieuwe medewerkers. We stelden voor alle BIS'ers een specifieke stagebegeleider aan die hen begeleidt en nauw met hen samenwerkt. Tweemaandelijks wordt de stage door hen beiden geëvalueerd en indien nodig bijgestuurd. Stagiairs krijgen ook de kans om breed te proeven van de werking van Histories en om hun werk te presenteren op het teamoverleg. Via getuigenissen op onze website maken we hun prestaties (en het werk achter de schermen) ook graag publiek bekend. De selectieprocedure, het onthaal, de interne opleiding, de coaching van stagiairs en stagebegeleiders vergt tijd en energie van de organisatie. Niettemin is het een waardevolle manier om ons team te versterken, stagebegeleiders leidinggevende ervaring te laten opdoen (o.a. via uitwisseling op het stagebegeleidersoverleg) en werkzoekenden de kans geven om concrete en nuttige beroepservaring te verwerven. Drie van de vijf afgezwaaide stagiairs vonden onmiddellijk werk in de erfgoedsector.

In 2020 werd sterker ingezet op **persoonlijke ontwikkeling**. Medewerkers en stagiairs werden aangemoedigd om vorming te volgen. In totaal werden er ongeveer 26 verschillende opleidingen gevolgd over onderwerpen zoals communicatie, meerstemmigheid, begeleidingstechnieken, diversiteit, digitale media, presenteren en zakelijk beheer (zie bijlage D).

Ook hun **welzijn** kreeg de nodige aandacht. Informatie (over psychosociale begeleiding en de beslissingen van de Nationale Veiligheidsraad) werden gedeeld via de dienstmededelingen, de werkplek werd coronaveilig uitgerust (o.a. met ontsmettingsgel en gescheiden routes), we begonnen het tweewekelijkse teamoverleg met een persoonlijke check-in, de coördinator nam regelmatig contact op met elke medewerker, de personeelsleden werden tweemaal bevraagd over telewerken, we verrasten het team meermaals met een bedankje, er werd nieuw IT-materiaal aangekocht, er was een digitaal kerstfeestje en een apart sociaal slack-kanaal waarop collega's spelletjes buiten de werktijd konden spelen en we creëerden ook een vertrouwelijk kanaal voor de BIS-stagiairs zodat zij elkaar onderling beter konden leren kennen en verder helpen.

Evenwicht tussen werk en privéleven is evenzeer belangrijk in onze organisatie. Door corona werden onze twee dagen telewerk noodgedwongen verruimd tot vijf. Dat beviel het team zo goed dat thuiswerk vanaf 2021 drie dagen per week mogelijk zal zijn en we onze vereisten voor een nieuw kantoor al in het voorjaar hebben bijgesteld naar een plek die vooral ontmoeting, overleg en uitwisseling moet mogelijk maken. Want ook na corona willen we een optimaal niveau van hybride werken blijven nastreven: met de juiste IT-infrastructuur en met aandacht voor de gezondheid en het welzijn van onze thuiswerkers. Die ambities heeft Histories eind 2020 heel concreet gemaakt door in te tekenen op het 'charter baanbrekende werkgever'. Dat charter geeft organisaties een kader en extra stimulans om het hybride werken en de nieuwe mobiliteit te verankeren in een beleid waar de medewerker centraal staat.

Die visie rijmt met onze keuze voor een innovatief **organisatiemodel** van zelfsturing. Omdat het team nog niet volledig is en procedures nog niet afgewerkt zijn, wordt dit model beetje bij beetje verfijnd. Een meer grondige herziening is voorzien in 2021 net als het verder blijven ontwikkelen, verfijnen en documenteren van procedures en de verdere uitbouw van een personeelswebsite.

OD G.4 Histories communiceert helder over haar werking en diensten via diverse dragers en Kanalen

Als nieuwe organisatie wil Histories haar werking en dienstverlening zo breed mogelijk bekend maken. Daarvoor werden in het voorjaar eerst de algemene doelstellingen van Histories geherformuleerd (zie II.1). Tijdens de zomer stelden we een intern actieplan op om de communicatiedoelstellingen hierop af te stemmen, het huidige communicatieaanbod tegen het licht te houden en om te komen tot een communicatieplan. Ook het personeelskader werd verder besproken en de nood aan een extra communicatiemedewerker werd zichtbaar.

In het najaar werd gestart met de werkzaamheden rond vijf geformuleerde actiepunten:

- \ Om te komen tot een **communicatieplan** kozen we voor externe begeleiding door een communicatiecoach (Sofie Verhalle). Deze begeleiding ging van start in december en zal nog lopen tot halverwege 2021. We kiezen hierin voor een participatieve aanpak met de vaste inhoudelijke medewerkers, om tot een gedragen visie rond communicatie te komen. Het team zal in 2021 aan de slag gaan in drie strategische en vier operationele sessies rond communicatiedoelstellingen en doelgroepen, om te komen tot praktische plannen en afspraken voor een heldere communicatie.
- \ We ontwikkelden onze bestaande **website** (www.historiesvzw.be) verder met de hulp van een freelance websitebouwer. Daarbij werden de layout en structuur verder verfijnd. Inhoudelijk kwamen er ook uitbreidingen met meer aandacht voor nieuws van en over onze gemeenschappen (in de pers, kalender, op de kaart). De inhoud van de website van Heemkunde Vlaanderen werd op dat moment geïntegreerd en er werd ook een digitaal archief van Tijd-Schrift opgenomen (tot 2018). Het resultaat kwam in november online. Dat zorgde in de laatste maanden van het jaren voor een sterke toename in de bezoekerscijfers. Over heel 2020 lagen het aantal unieke gebruikers en paginaweergaven ongeveer dubbel zo hoog als in 2019.
- \ In een volgende fase zal de input van het communicatietraject verwerkt worden in een poging om andere bestaande 'geërfde' websites en databanken (minstens deels) te **integreren** in een nieuw platform.
- \ Een transitietraject voor **Tijd-Schrift** (zie OD C.1)

- \ Er zal verder onderzoek gevoerd worden naar de **behoefte van erfgoedvrijwilligers** om hier met de communicatie (en bij uitbreiding de volledige werking) op te kunnen inspelen. Om op korte termijn een herhaling van de bevraging bij het beleidsplan te vermijden, werd ervoor gekozen om de concrete invulling van dit onderzoek uit te stellen tot het najaar van 2021.

Dit strategisch traject betekent niet dat we tijdelijk geen communicatie-initiatieven meer nemen, wel integendeel.

- \ In 2020 werden een aantal bestaande kanalen en instrumenten verder verbeterd en uitgebouwd. Bij de **Facebookpagina** resulteerde dit in een verdubbeling van het aantal volgers. In het najaar werden enkele succesvolle experimenten gevoerd met advertenties. Dat experiment werd nadien even stopgezet om een visie rond sociale media te ontwikkelen vanuit het communicatieplan.
- \ Het bereik van de **digitale nieuwsbrief** kende ook een sterke groei (+ 44% abonnees), terwijl de click-through rate (CTR) en open rate (OR) door 2020 nagenoeg stabiel bleven. In de zomer werd een benchmark gedaan met soortgelijke organisaties in de erfgoedsector. Daaruit bleek dat we qua aantal abonnees op twee jaar al in de subtop zitten en zeker hoog scoren qua CTR en OR. De structuur van de nieuwsbrief werd in de loop van 2020 verder aangepast en uitgebreid, analoog aan het uitbouwen van de website. Zo kwam er meer aandacht voor nieuws over erfgoedvrijwilligers, met verschillende interviews (onder andere in het kader van corona) en een overzicht van het persnieuws. Meer data over onze communicatiekanalen zijn te vinden in bijlage E.
- \ Er werd ook één **papieren mailing** uitgestuurd naar alle verenigingen met daarin een heldere omschrijving van onze dienstverlening.
- \ In 2020 werd er ook uitgebreid onderzoek gedaan naar het vernieuwen en optimaliseren van ons adressenbestand. Er werd hiervoor gekeken naar de ontwikkeling van een CRM-systeem. Histories nam deel aan verschillende infomomenten van Switch en Sociare over de ontwikkeling van een nieuw CRM-systeem op maat voor de sector. Daarnaast werden ook andere bestaande CRM-systemen in de commerciële markt onderzocht. Uiteindelijk kozen we ervoor om in zee te gaan met Switch voor de ontwikkeling van een nieuw en volledig op maat gemaakt CRM-systeem voor de sector. De eerste opstartvergaderingen vonden eind 2020 plaats om in 2021 een volledig operationeel en efficiënt systeem uitgerold te hebben.

Omdat we werken met gemeenschapsgeld vinden we het onze plicht om steeds zo open, helder en transparant mogelijk te zijn. We doen dit bijvoorbeeld door ons beleidsplan en onze jaarverslagen te delen via onze website of een aparte **bestuurssite** die we hebben opgezet voor de leden van onze algemene vergadering. Daarop vinden zij alle vergader- en beleidsdocumenten maar ook interne voortgangsrapporten.

II. Aandachtspunten

Bij het afsluiten van de beheersovereenkomst met Histories vzw formuleerde de Vlaamse overheid vier aandachtspunten waarvan de laatste twee hierboven uitgebreider aanbod komen.

1. Meerjarenplan 2020-2023

“Vertaal de intenties vóór 2020 in een concreet meerjarenplan 2020-2023, waarbij een globale visie op de dienstverlening is opgenomen, gekoppeld aan concrete acties zodat het ambitieniveau van de organisatie duidelijk is.”

Het team en bestuur van Histories hebben in 2020 hard gewerkt aan een **nieuwe visie** en verbeterde doelstellingen voor de organisatie. Het oorspronkelijke beleidsplan en alle bevragingen die hieraan voorafgingen werden in het voorjaar opnieuw doorgelicht en vertaald in nieuwe doelstellingen. Omwille van corona gebeurden alle besprekingen (uitgezonderd een presentatie aan het beleidsoverleg van de erfgoedcellen) met het bestuur alsook de participatieve acties via digitale weg. Een conceptversie van het nieuwe plan werd eerst gepresenteerd in mei op een online 'webinar 2.0' met 79 deelnemers. Via polls konden de deelnemers al hun eerste feedback geven. Daarna werden ontwerpdoelstellingen verder getoetst en geconcretiseerd via tien consultatiecirkels waar iedereen die dat wenste kon aan deelnemen. Tot slot werd er ook overlegd met Familiekunde Vlaanderen en de provinciale heemkundige koepels alvorens het plan werd goedgekeurd door de algemene vergadering op 20 juni.

Het resultaat is een ambitieus **plan 2.0** dat volledig in het teken staat van de ondersteuning van erfgoedvrijwilligers. Histories helpt hun praktijken te versterken en hun kennis te verspreiden, met inspiratie voor de huidige en nieuwe generaties vrijwilligers, en met kansen voor interactie en cocreatie. We proberen hiermee op langere termijn een antwoord te formuleren op complexe noden en grote maatschappelijke uitdagingen. In dat opzicht zijn oplossingen en veranderingen niet allemaal binnen deze beleidsperiode te verwachten. We beschouwen ons plan eerder als een dynamisch kader dat we de komende jaren, ook na 2023, graag concretiseren samen met erfgoedverenigingen en andere partners.

Het nieuwe meerjarenplan werd eind juni 2020 volgens afspraak ingediend bij de Vlaamse overheid, wat resulteerde in een addendum bij de beheersovereenkomst. Daarna werd gewerkt aan een bijhorende **meerjarenbegroting**, een herziening van de resultatenrekening en de (voorbereiding van de) invoer van analytische boekhouding (zie OD G.2).

2. Visie en communicatie

“Maak keuzes in functie van de globale visie en communiceer deze helder naar de brede erfgoedgemeenschap, zodat de doelgroepen weten waarvoor Histories staat en wat de lokale dienstverlening via consulenten effectief voor hen kan betekenen.”

Het nieuwe beleidsplan stoelt op een nieuwe globale visie die **erfgoedvrijwilligers centraal** plaatst. Histories is er voor duizenden verenigingen en tienduizenden mensen die zich uit passie bezighouden met erfgoedpraktijken zoals familiegeschiedenis, heemkunde, cultuur van alledag en metaaldetectie. Bedoeling was om met dit beleidsplan in het najaar 'de boer op te gaan' en de boodschap onder andere op ons eigen Festival uit te dragen. Dat werd verhinderd door corona.

Als voorlopig alternatief hebben we in het najaar alle verenigingen in het adressenbestand van Histories aangeschreven om hen op de hoogte te brengen van het nieuwe plan. De brief bevatte ook voorbeelden van onze dienstverlening om de doelstellingen concreet te maken. Het plan is ook in verkorte en integrale vorm terug te vinden op de organisatiewebsite. Verdere **communicatie-acties** die de rol en werking van Histories verduidelijken aan de gemeenschap en de collega's in de sector volgen in 2021. Daarvoor maken we ook gebruik van de resultaten af van een communicatietraject dat we eind 2020 opgestart hebben (zie ook OD G.4) en de aanstelling in 2021 van een nieuwe communicatieverantwoordelijke.

3. Diversiteit

"Concretiseer de werking rond diversiteit in de werking van de organisatie."

Inclusie is de tweede van vier waarden die Histories onderschrijft en uitdraagt (zie OD F.2).

4. Participatie

"Veranker de beoogde participatie van de brede erfgoedgemeenschap structureel in de besluitvormingsorganen van de organisatie."

Participatie is de eerste van vier waarden die Histories onderschrijft en uitdraagt (zie OD F.1). Dat vertaalt zich in specifieke methodieken, fora en werkwijzen van onze organisatie (zoals de cocreatieve begeleidingstrajecten of de selectiecriteria voor de deelname aan projecten van derden), in de inzet van consultatiecirkels en in onze bestuursorganen waarin de helft van de zitjes voorbehouden is voor vrijwilligers (zie OD G.1).

III. Verhuis

In het voorjaar van 2020 kregen we van de stad Mechelen te horen dat men De Zalm zou verkopen en we dus uiterlijk 31 maart 2021 ons kantoor moesten verlaten. Het zakelijk team en de interne werkgroep Huisvesting hebben vele opties onderzocht en bezocht (op de private markt, via vastgoedkantoren, via de stad Mechelen, via partnerorganisaties enzovoort). Toch slaagden we er tot op heden niet in om een **nieuw kantoor** te vinden dat toegankelijk en betaalbaar is, groot genoeg om circa 20 medewerkers te huisvesten én toekomstbestendig. Omwille van corona en het succes van (voorlopig voltijds) telewerken zoeken we immers naar één centrale plek voor het hele team waar we vooral kunnen samenkomen om te overleggen en te vergaderen, bij voorkeur in hybride vorm.

In afwachting van een nieuwe locatie in Mechelen zal de organisatie tijdelijk terugplooiën op het kantoor in Gent dat om die reden nog een jaar langer wordt gehuurd en vanaf 1 april 2021 ook als **maatschappelijke zetel** zal dienen. Zo hebben we een interne oplossing voor het archief en de bibliotheek en kunnen we beschikken over enkele werkplekken en een kleine vergaderzaal. Het gebruik van het kantoor in Merksem is in overleg met Familiekunde Vlaanderen eind 2020 stopgezet.

De **voorbereiding** van de verhuis vroeg heel wat tijd van het team. Er moeten diverse administratieve (contracten met personeel en leveranciers, de maatschappelijke zetel, ...) en praktische zaken (inventariseren, opschonen, inpakken, afstoten, herbestemmen, ...) geregeld worden. De verhuis werd ook aangegrepen om het archief en de bibliotheken van onze erflaters te schonen (zie OD F.4).

Bijlagen

BIJLAGE A\ Begeleidingen

Begeleiding

Titel	Buurten met Erfgoed - Drongen, Hoboken, Beersel, Antwerpen, Bekkevoort
Omschrijving	Vierdelig coachingstraject dat gericht is op het opnieuw aanhalen en structureel verankeren van de banden tussen lagere scholen en lokaal erfgoed. Leraren van de tweede graad van het lager onderwijs werken hiervoor samen met lokale en regionale erfgoed-, cultuur- en natuurmedewerkers.
Partners	Drongengoed: Regionaal Landschap Meetjesland (trekker) Hoboken: cubeco district Hoboken (trekker) Beersel: Erfgoedcel PJZ (trekker) Antwerpen-stad: Keizerskapel (trekker) Bekkevoort: IOED Winar en Gemeente Bekkevoort
Timing	Drongengoed: tot eind schooljaar 2019-2020 (start februari 2019) Hoboken: tot eind schooljaar 2019-2020 (start oktober 2019) Beersel: schooljaar 2020-2021 Antwerpen-stad: start was eerst februari tot eind schooljaar 2020-2021 Bekkevoort: start was eerst najaar 2020 tot eind schooljaar
Titel	Pilotproject Buurten met Erfgoed KTA Lokeren
Omschrijving	Vanaf schooljaar 2019-2020 richtte Buurten met Erfgoed zich ook op het secundair onderwijs met drie pilotprojecten. Histories begeleidt mee het coachingstraject met TA Lokeren. Leraren van de algemene vakken van het derde jaar technische opleiding onderwijs werken hiervoor samen met lokale en regionale erfgoed- en cultuurmedewerkers. Focus zal liggen op identiteit en migratiegeschiedenis in de omgeving van de school. De leerlingen hebben een cultureel-diverse achtergrond.
Partners	TA Lokeren, Stads museum Lokeren, Stad Lokeren dienst samenleving en dienst cultuur, Erfgoedcel Waasland
Timing	Schooljaar 2019-2020 – slotmoment was voorzien op lokaal intercultureel festival eind mei 2020, maar door corona kon dit niet meer doorgaan

Titel **Vrijwilligers rekruteren en motiveren - Haspengouw**

Omschrijving Het is niet eenvoudig om nieuwe vrijwilligers te vinden. Jonge vrijwilligers aantrekken lijkt nog moeilijker. En als je dan die witte raaf hebt gevonden: hoe hou je die dan aan boord? Om in te spelen op die vragen bieden Erfgoed Noorderkempen en Heemkunde Vlaanderen je het begeleidingstraject 'Vrijwilligers rekruteren en motiveren in lokale verenigingen en organisaties' aan. Naast vorming, uitwisseling van ervaring en goede voorbeelden, werken de deelnemers aan opdrachten. Op het einde van het traject heeft iedereen een ruw plan voor vrijwilligersbeleid in de eigen vereniging.

Partners Erfgoedcel Haspengouw

Timing 4 sessies: Was eerst gepland in april/mei 2020.
Hele traject werd uitgesteld door de eerste lockdown naar najaar 2020-voorjaar 2021

Titel **Heemkundig Museum - Zolder** **Collectiebeleid op lange termijn.**

Omschrijving De gemeente beslisten om vanaf april 2021 het museum te sluiten De collectie van de heemkundige kring en van de gemeente moet op zoek naar herbestemming. Histories wil zoeken naar een gedragen verhaal binnen de lokale gemeenschap.
Telefonische opvolging in 2020

Partners Mijn-Erfgoed, gemeente

Timing Start mei 2019 – (duurt aantal jaren)

Titel **Volksmuseum - Deurne**

Omschrijving Opmaken van een collectiebeleidsplan met linken naar het algemene beleidsplan.

Timing Start in voorjaar 2020, er werd 1 startsessie georganiseerd.

Titel **ICE - Associatie van processies in de Noorderkempen: Loenhout, Sint-Lenaarts en Hoogstraten**

Omschrijving Traject richting erkenning van de processies van Loenhout en Sint-Lenaarts op de Inventaris Vlaanderen.

Partners Processiecomités Sint-Lenaarts, Loenhout en Hoogstraten

Timing Digitale/telefonische afstemmingen in het voorjaar, 1 fysieke vergadering in het najaar

Titel **ICE - Norouzeviering**

Omschrijving Traject richting erkenning van traditie op Inventaris Vlaanderen.
Er zal ook gekeken worden naar kansen om de Nourouzeviering bij een breder publiek bekend te maken.

Partners CAG

Timing Telefonische afstemming en mailverkeer

Titel ICE - Pelgrimstafel (Sint-Julianusgasthuis)

Omschrijving Dit traject loopt al sinds 2015 en samen met o.a. PARCUM wordt werk gemaakt van een erfgoedzorgplan voor deze traditie door middel van werkgroepvergaderingen. De voorbereidingen voor een erkenningsdossier voor de Inventaris Vlaanderen werden even stopgezet, de focus lag vooral op de roerende collectie en er werd ingezet op de uitbouw van een sterkere communicatiestrategie om de Pelgrimstafel bij een breed publiek bekend te maken. In 2020 wordt de erkenning terug op het voorplan gezet, er wordt gemikt op de indiendatum in april.

Partners PARCUM

Timing 3-4 (digitale) vergaderingen in 2020, deadline dossier ICE-inventaris is 15 april 2021

Titel ICE - Kerststalcultuur

Omschrijving Langlopend zorgtraject rond de traditie van de kerststallen. De Federatie van Kerststallenvrienden is trekker in dit dossier maar het gaat erg moeizaam. In 2019 werd nog een publieksactie opgezet om steun te vragen voor een erkenningstraject richting inventaris, de resultaten hiervan zullen bepalen of het dossier wordt verdergezet.

Partners PARCUM, erfgoedcel Noorderkempen, erfgoedcel Waasland

Timing 2 vergaderingen in 2020

Titel ICE - Gentse Feesten

Omschrijving Stad Gent neemt het initiatief om de Gentse Feesten te laten erkennen als immaterieel erfgoed. Er wordt gemikt op de indiendatum van 15 april 2021.

Partners Stad Gent, Erfgoedgemeenschap rond Gentse Feesten (pleinorganisatoren, betrokken vzw's...)

Timing Digitale opstartvergadering in najaar 2020

Titel UNESCO - dossier Kermiscultuur

Omschrijving De kermiscultuur is al sinds 2014 erkend als ICE in Vlaanderen. De gemeenschap zet nu graag een stapje verder en wil gaan voor een UNESCO-erkenning op de Representatieve Lijst. Frankrijk zal hier de trekker zijn in een multinationaal dossier. Samen met het departement cultuur in Vlaanderen zal Histories dit inhoudelijk begeleiden. Voorziene indiendatum is maart 2021.

Partners Verdediging der Belgische foorreizigers
Departement cultuur

Timing 3-4 vergaderingen in 2020: februari, juli, augustus (enkel Vlaanderen), september en november

Titel	Filmproject rond overgangsrituelen 'Passage'- Brussel, Brugge en Gent
Omschrijving	In het project onderzoeken ze met 12-jarigen gebruiken en tradities rond overgangsrituelen en ontwikkelen met hen een documentaire. Er is veel aandacht voor de verschillen en gelijkenissen van overgangsrituelen in verschillende culturen. Histories levert inhoudelijke expertise rond overgangsrituelen en zal ook drie workshops geven rond het thema in de scholen die deelnemen, deze workshops dienen als basis voor het onderzoek.
Partners	De Batterie (participatieve kunstpraktijk in Brugge) 3 scholen (Brugge, Brussel, Gent)
Timing	6 workshops (2 in elke school)
Titel	ICE - jeugdbewegingen in Vlaanderen
Omschrijving	De werkgroep 'Jeugdbewegingen en erfgoed' wil beginnen aan een traject om op de Vlaamse inventaris te geraken. Ze willen de publieksactie die Histories elk jaar plant rond jeugdbewegingen dit jaar ook koppelen aan dat traject.
Timing	3 vergaderingen in 2020
Titel	Reuzencultuur – ICE- traject 'Rond de rokken van de reus'
Omschrijving	<ul style="list-style-type: none"> • Begeleiding bij prioriteiten in hun erfgoedzorgplan • Actualisering reuzenkaart • Interne bemiddeling RiV • Calendrier des Géants 2020 (promo) + voorbereiden gegevens Calendrier 2021
Partners	Maison des Géants Ath (calendrier) Reuzen in Vlaanderen vzw
Timing	Telefonische check- in en via mail. In het najaar werden ontmoetingsdagen gepland.
Titel	Schutterserfgoed- en –tradities – ICE-traject 'Een schot in de roos'
Omschrijving	Langlopend erfgoedzorgtraject om het schutterserfgoed in Vlaanderen te borgen. Het historisch schutterswezen in Vlaanderen is erkend als ICE in Vlaanderen sinds de zomer 2019. In 2020 en 2021 zal ingezet worden in het uitvoeren van de borgingsplannen, er zal een focus liggen op communicatie, interne organisatie (werkgroepen en informatiedoorstroom) en collectiebeheer en –beleid. Ook krijgt het waarden van het schutterserfgoed, structureel een onderdeel van dit traject sinds het pilootproject, een vaste plek in dit langlopend traject.
Partners	Federatie Vlaamse Historische Schuttersgilden Eventueel erfgoedcellen voor ondersteuning bij inventarisatie
Timing	Tweemaandelijkse check-in, dit jaar digitaal omwille van corona

Titel	Familiekunde Vlaanderen
Omschrijving	Allerhande vragen beantwoorden en kleinere opdrachten uitvoeren in het kader van de overdracht/transitie van het personeel van Familiekunde Vlaanderen naar Histories (o.a. vragen/hulp bij UiTdatabank, websites FV, server FV, sociale media, huisstijl, Vlaamse Stam...)
Timing	Sporadisch in 2020

Duurzame ondersteuning

Titel	Jeugdbewegingen - werkgroep 'Jeugdbewegingen en Erfgoed'
Omschrijving	verderzetting werkgroep in 2020: min. 2 werkgroepvergaderingen per jaar nieuwe publieksactie rond jeugdbewegingserfgoed zie ook hierboven bij ICE-erkenning jeugdbewegingen in Vlaanderen
Timing	2 werkgroepvergaderingen

Titel	Processies – ICE-traject 'Op handen gedragen'
Omschrijving	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluatie studie- en ontmoetingsdag 2020 en uitwerken studie- en ontmoetingsdag 2021 • Controle processiesteekkaarten in ODIS
Partners	KADOC CRKC-PARCUM
Timing	Halfjaarlijkse afstemmingsvergadering

De impact van de coronacrisis liet zich ook voelen bij het uitwerken van de begeleidingstrajecten. Een aantal lopende trajecten werden on hold gezet terwijl een aantal nieuwe trajecten niet werden opgestart. De opstart van die trajecten wordt, afhankelijk van de evolutie van de coronacrisis, voorzien in 2021. Het gaat om volgende trajecten:

- \ **ICE-traject Driekoningenfeest Zingem**
- \ **ICE-biercultuur**
- \ **ICE-bloemencorso's**
- \ **Overzicht privaatrechtelijke archieven in de gemeente**
- \ **Orgel in de Denderstreek**
- \ **Praktijkwerking rond auteursrecht bij heemkundige kringen**

BIJLAGE B \ Vormingen

Titel	Help! Een nieuwe vzw-wetgeving
Inhoud	Sinds 1 mei 2019 is er een nieuwe wetgeving van kracht voor vzw's. Wat is er veranderd? Wat zijn de nieuwe verplichtingen? Hoe breng je jouw vzw in regel? Tegen wanneer moeten vzw's in orde zijn?
Deelnemers	126
Sessies	Vier sessies: één in Erpe-Mere en drie online.
Sprekers	Luk Tas (Scwitch)
Organisatie	Histories i.s.m. erfgoedcel Denderland, erfgoedcel Haspengouw, erfgoedcel Leuven en erfgoedcel Waasland
Evaluatie	38 deelnemers vulden het evaluatieformulier in. 60 % was heel tevreden, 37 % tevreden en 3 % (1 persoon) matig tevreden. De deelnemers waren heel tevreden dat Histories deze vorming goedkoop organiseerde.
Titel	Expeditie Schafttijd
Inhoud	Eind negentiende eeuw eisen en verkrijgen arbeiders behoorlijke tijd om te eten – toen waren werkdagen van 12 uur geen uitzondering. Nu, anderhalve eeuw later, gaan we op zoek naar hoe die 'schafttijd' ondertussen is ingevuld. Niet alleen de brooddoos en de inhoud ervan, maar ook hoe we die pauze invullen, vertelt ons veel over onze samenleving, de sociale verschuivingen, het ecologisch bewustzijn, de balans werk/privé, de mondialisering, enzovoort. Hoe ga je nu op zoek naar die verhalen? En waar moet je dan op letten? In deze workshop kregen de deelnemers een overzicht van relevante bronnen en wordt ook mondelinge geschiedenis als onderzoeksmethode toegelicht. De verzamelde informatie wordt opgenomen in een tentoonstelling en een website.
Deelnemers	10
Sessies	Eén sessie in het MAS (Antwerpen)
Sprekers	Chantal Bisschop (CAG), inleiding project door Martine Vermandere (AMSAB-ISG)
Organisatie	Amsab-ISG, MAS en Histories
Evaluatie	De vorming is vlot verlopen. De inhoud was kwalitatief zeker in orde.
Titel	Infosessies 'Crowdfunding: zorg ervoor dat het publiek investeert in je erfgoedproject'
Inhoud	Crowdfunding of publieksfinanciering is vandaag de dag een van de meest succesvolle manieren om projecten op een alternatieve manier te financieren. Crowdfunding kan er namelijk ook voor zorgen dat het publiek zich nauwer betrokken gaat voelen bij het erfgoed dat je beheert. Maar hoe begin je eraan? Welke soort projecten hebben doorgaans kans op slagen? En zijn er ook nadelen

verbonden aan een crowdfundingproject? Tijdens deze informatiesessie kregen deelnemers eerst uitleg over crowdfunding gespekt met heel wat voorbeelden uit de erfgoedsector. Voor dit project werkt Erfgoed in de Praktijk samen met Growfunding (www.growfunding.be) een platform dat sociale crowdfundingprojecten in Brussel begeleidt maar ook allerhande vormen aanbiedt.

Deelnemers

76

Sessies

Vier sessies: één in Mechelen en drie online.

Spreekers

Frederik Lamote en Charlotte Brandsma (Growfunding)

Organisatie

Erfgoed in de praktijk i.s.m. Growfunding en met steun van Cera

Evaluatie

20 deelnemers vulden het evaluatieformulier in. 55 % was heel tevreden, 35 % tevreden en 10 % (2 personen) matig tevreden.

Titel

Workshops 'Crowdfunding: zorg ervoor dat het publiek investeert in je erfgoedproject'

Inhoud

Tijdens deze workshops kregen deelnemers verdere begeleiding van hun project via twee workshops en in dien gewenst achteraf gratis één-op-één begeleiding op maat. Zo kregen ze ondersteuning inzake de uitwerking van het projectidee, de netwerkanalyse, de participatieve rewards, het budget, de looptijd en de communicatie van de campagne. Voldragen projecten die passen binnen het concept van het platform worden gelanceerd op het platform Geef om erfgoed. De opgedane tips en tricks van de voldragen projecten worden opgenomen in een artikel en worden gedocumenteerd op het platform. Zo kunnen ze een volgende reeks projecten inspireren. Ook de volgende jaren zullen er immers oproepen voor projecten gelanceerd worden.

Deelnemers

16

Sessies

én online workshopreeks van twee sessies

Spreekers

Frederik Lamote en Charlotte Brandsma (Growfunding)

Organisatie

Erfgoed in de praktijk i.s.m. Growfunding en met steun van Cera

Evaluatie

4 deelnemers vulden het evaluatieformulier in. 75 % was heel tevreden, 25 % tevreden.

Titel

Webinar / infosessie MamaMito: Op zoek naar onze voormoeders

Inhoud

Stamboomonderzoek is vandaag de dag nog veeleer een mannenzaak, toch wordt onze familiegeschiedenis ook mee gevormd door onze voormoeders. Via het Citizen Science Project MamaMito vonden deelnemers snel hun weg naar die 'verloren' voormoeders. Aan de hand van een handige webapplicatie ontdekten ze de wereld van stamboomkunde en vonden ze zowel online als in archieven de geschiedenis van hun voormoeders. Met de ontwikkeling van maternale stamreeksen konden ze zo verre verwanten vinden. Daarnaast maakten ze ook kans om na te gaan hoeveel overeenkomsten er nog zijn in hun mitochondriaal DNA. Het unieke aan dit stukje DNA is dat het alleen wordt overgedragen van moeder op kind.

Deelnemers

729

Sessies	Vier webinars. Een deel van de presentatie ('Hoe zoek ik mijn voorouders / voormoederlijk op?') wordt nog aangeboden op YouTube (354 keer bekeken in 2020)
Sprekers	Maarten Larmusea en Gert Gielis (Histories)
Organisatie	Histories en KU Leuven
Evaluatie	We ontvingen veel positieve reacties van deelnemers.

Titel Instructiefilmpje MamaMito

Inhoud	DNA-staalafname in het kader van MamaMito: hoe, wie, wat, wanneer...?
Deelnemers	364
Sessies	Eén online sessie enkel te bekijken voor geselecteerden (verborgen)
Sprekers	Maarten Larmuseau (Histories)
Organisatie	Histories en KU Leuven
Evaluatie	Positieve reacties van de kijkers / geselecteerden.

Titel Digitale werksessie voor Reuzenverenigingen actualisering reuzenkaart

Inhoud	Reuzen in Vlaanderen vzw wil graag het erfgoedzorgtraject wat nieuw leven inblazen met een aantal acties de komende jaren. Eén van de streefdoelen voor hen is een actualisering van de reuzenpopulatie in Vlaanderen. De reuzenkaart (die door LECA werd en nu Histories wordt beheerd) is hier een geschikt instrument voor. Per provincie werd een digitale sessie georganiseerd om samen na te denken over diverse thema's (actualisering reuzenkaart en inspiratiebrochure, aanspreken nieuwe doelgroepen...).
Deelnemers	67
Sessies	Vijf online sessies. De actualisatie van de reuzenkaart werd toegelicht aan de hand van een instructiefilmpje dat nog wordt aangeboden op onze website.
Sprekers	Frea Vancraeynest en Gwendolyne Roggeman (Histories), Luk Ceulemans (voorzitter Reuzen in Vlaanderen)
Organisatie	Reuzen in Vlaanderen
Evaluatie	De sessies verliepen goed, maar trokken minder deelnemers door het digitale format. Het werd meer een brainstormsessie dan echt een vorming.

Titel Waarden met vrijwilligers en erfgoedgemeenschappen

Inhoud	Deelnemers leerden hoe een collectie of immaterieel erfgoed te waarderen volgens de regels van de kunst en er vrijwilligers bij te betrekken. Alsook hoe een lokale erfgoedgemeenschap te motiveren, inspireren en begeleiden bij een mooi waarderingstraject. Het afgelopen jaar gingen verschillende piloottrajecten in de cultureel-erfgoedsector met die vragen aan de slag. De deelnemers aan deze trajecten ontwikkelden een hele reeks tools én deden een schat aan praktische kennis op die ze graag met u delen. Tijd besteden aan het sensibiliseren en ontwerpen van een traject op maat loont echt is de belangrijkste conclusie.
---------------	---

Deelnemers	75
Sessies	Reeks van drie verschillende online sessies
Sprekers	Frea Vancraeynest en Hendrik Vandeginste (Histories) en collega's van erfgoedcel Land van Dendermonde, erfgoedcel Noorderkempen en FARO
Organisatie	FARO i.s.m. Histories, erfgoedcel Land van Dendermonde en erfgoedcel Noorderkempen
Evaluatie	Alle sessies zijn doorgegaan en kregen goede feedback achteraf.

Titel Promoot je activiteit! Het juiste kanaal voor je erfgoedverhaal?!

Inhoud	<p>"Welk medium gebruik je om je erfgoedactiviteit (digitaal) kenbaar te maken?"</p> <p>Het gaat dan over facebook, de Uit-databank, lokale pers, flyers in alle postbussen bezorgen, affiches, wat werkt er niet digitaal, ... Er werden ook goede voorbeelden uit de sector (vooral ook van kleine organisaties) meegeven.</p>
Deelnemers	64
Sessies	Drie online sessies
Sprekers	Toon Beullens (Publiq)
Organisatie	Erfgoed in de praktijk
Evaluatie	21 deelnemers vulden het evaluatieformulier in. 29 % was heel tevreden, 57 % tevreden en 14 % (3 personen) matig tevreden.

Titel Podcast Merovinger DNA Aflevering 1: Wie lag er begraven onder het politiekantoor?

Inhoud	<p>Drie jaar geleden troffen enkele bouwmannen tijdens de bouw van het nieuwe kantoor toevallig enkele tientallen skeletten aan. Wie waren deze mensen en hoe oud zijn ze? Is het mogelijk om zoveel eeuwen later hun identiteit te achterhalen, hun afkomst op te sporen en hun manier van leven te schetsen? In deze podcast bieden archeologen en genetici een antwoord op deze vragen. Wat volgt is een spannend verhaal waarin we met verrassende plotwendingen meer te weten komen over onze eigen verre voorouders.</p>
Deelnemers	688
Sessies	Eén online sessie die nog verder online te herbekijken is.
Sprekers	Maarten Larmusea en Lori Verhoeven (Histories), Alexander Lehouck (Abdijmuseum Ten Duinen), Joeri Stekelorum (Familiekunde Vlaanderen Regio Westkust) en Rachel Spros (VUB)
Organisatie	Histories en Dag van de Wetenschap

Titel Kotcafé: Hulp bij je UBO-registratie

Inhoud	<p>Vorig jaar moest men zich voor het eerst registreren als vzw in het UBO-register. Tijdens dit kotcafé werden de deelnemers bij de hand genomen en deden ze elk voor hun eigen computer de jaarlijkse registratie voor hun eigen vzw.</p>
---------------	---

Deelnemers	6
Sessies	Eén online sessie
Sprekers	Hendrik Vandeginste (Histories)
Organisatie	Histories
Evaluatie	Deelnemers waren tevreden.

Titel **Kotcafé: Je eigen onderzoek naar wagenmakerij**

Inhoud

Wat een garagist betekent voor de hedendaagse burger, dat was de wagenmaker voor onze voorouders. Een wagenmaker maakte en herstelde houten karren, wagens en onderdelen zoals wielen of assen. Elk dorp in Vlaanderen had een of meerdere wagenmakerijen in de negentiende eeuw. Vooral het maken en onderhouden van boerenkarren bood veel werk aan wagenmakers op het platteland. Het ambacht van de wagenmaker stierf in de jaren 1950 een stille dood. Tegenwoordig verdwijnt ook de collectieve herinnering aan deze stiel. Tijdens deze vorming kregen deelnemers handvaten aangereikt om de wagenmakers in hun regio en hun (familie)geschiedenis bloot te leggen. Door vanuit verschillende standpunten te kijken, brachten we een rijker verhaal en boden we antwoord op eventuele obstakels tijdens het onderzoek. De resultaten van het onderzoek kunnen deelnemers lokaal of familiaal kenbaar maken, maar verrijken ook het beeld voor heel Vlaanderen.

Deelnemers	43
Sessies	Vier online sessies
Sprekers	Hendrik Vandeginste (Histories), Brecht Demasure (CAG) en Griet Frère (CAG)
Organisatie	Histories, CAG
Evaluatie	Deelnemers waren tevreden.

Titel **Zorgen voor uw erfgoedcollectie; vraag en antwoord**

Webinar voor de Erfgoedweek Midden-Limburg waarbij ingegaan werd op hoe men de bewaaromstandigheden van erfgoed kan verhogen.

Deelnemers	6
Sessies	Eén online sessie
Sprekers	Hendrik Vandeginste (Histories) en Tine Hermans (FARO)
Organisatie	IOED's Midden-Limburg i.s.m. Histories, FARO

Titel **Hoe schrijf je de familiegeschiedenis van wagenmakers?**

Inhoud	Tijdens deze vorming werden enkele bronnen toegelicht die tijdens een zoektocht naar familiegegevens van wagenmakers zinvol zijn. Het ging voornamelijk over online bronnen, aangezien het raadplegen van fysieke bronnen op dat moment moeilijk was. Tegelijk verkenden we met de deelnemers het digitaal platform van het project. Daar kunnen ze informatie over wagenmakers vinden en delen.
Deelnemers	21
Sessies	Eén online sessie
Spreekers	Hendrik Vandeginste en Thijs Dekeukeleire (Histories)
Organisatie	Histories, CAG

Titel **Kotcafé: Ontdek het verhaal van jenever in je buurt**

Inhoud	Jenever is dé sterkedrank van de Lage Landen. We zijn er best wel trots op. Maar achter het product zit een heel verhaal dat ook in onze eigen omgeving is geschreven. Het onderzoek naar dat verhaal gebeurt op meer dan één plaats. Tijdens deze activiteit brachten we mensen samenbrengen die interesse hebben in meer onderzoek naar jeneverproductie. We reikten handvaten aan om zelf op zoek te gaan naar wie stookte en wat gestookt werd in hun omgeving. Welke bronnen kan je aanwenden om de geschiedenis stuk voor stuk bloot te leggen? Deze activiteit maakt deel uit van het project 'Oost-Vlaamse jeneverstokerijen', dat erfgoed van stokerijen in kaart tracht te brengen. Ook deelnemers vanuit andere provincies dan Oost-Vlaanderen konden aansluiten bij deze activiteit.
Deelnemers	7
Sessies	Eén online sessie
Spreekers	Hendrik Vandeginste (Histories)
Organisatie	Histories, Jenever-museum, ETWIE, Heemkunde Oost-Vlaanderen

Titel **Workshop 'Participatief waarden, hoe doet u dat?'**

Inhoud	De afgelopen jaren gingen in Vlaanderen verschillende 'piloten' de uitdaging aan om gemeenschappen bij waarderingsprojecten te betrekken. Dat gebeurde dankzij de impulssubsidies voor pilootprojecten waarden. Participatief waarden is telkens maatwerk en afhankelijk van het doel, de doelgroep, en tal van andere factoren. In dit webinar werden ervaringen uitgewisseld met andere pilootprojecten waarden rond participatief waarden. Er werd uitgewisseld over hun ervaringen en ze gaven toelichting bij vragen als: <ul style="list-style-type: none"> • Hoe kunt u een participatief waarderingstraject optimaal voorbereiden? • Wat zijn de voor- en nadelen van fysiek of digitaal waarden? • Wat zijn de voor- en nadelen van waarden met of zonder criteria? • Hoe zorgt u ervoor dat waarden duurzaam wordt ingebed in de werking van uw organisatie?
Deelnemers	27

Sessies	Eén online sessie
Spreekers	Frea Vancraeynest (Histories), Bert Woestenborghs (Centrum Agrarische Geschiedenis), Sanne Van Bellingen (ETWIE en Designmuseum), Jan Klinckaert (PARCUM) en Ina Verrept (Erfgoedcel Brugge)
Organisatie	FARO i.s.m. Histories, WIE, CAG, ETWIE en erfgoedcel Brugge
Evaluatie	Zelfde feedback als workshop 'waarderen met vrijwilligers'

Titel **Introductiefilmpje 'MEDEA's Eerste hulp bij Metaaldetectie' (Dag van de Wetenschap)**

Inhoud	Metaaldetectie is niet zomaar een kwestie van een detector kopen en eraan te beginnen. Er zijn zelfs regelgevingen en verplichtingen aan verbonden. Het is namelijk geen eenmalige bezigheid, maar een werkelijke wetenschappelijke erfgoedactiviteit. Je plukt een stukje erfgoed en verbind je tot de archeologische gemeenschap en wetenschap in het algemeen. Zoals wetenschappers en archeologen, moet een metaaldetectivist zich dus houden aan een boel principes. Erfgoed en geschiedenis is eigenlijk van iedereen. Als metaaldetectivist, verbind je je ertoe, net als de archeoloog, om kennis en vondsten te delen! Deze videopodcast werd gelanceerd tijdens de Dag van de Wetenschap! Ook te herbekijken op youtube en op facebook .
Deelnemers	143
Sessies	Eén online video op youtube en facebook
Spreekers	Katelijne Nolet en Sander Milis (Histories)
Organisatie	Histories

Titel **Webinar 'Metaaldetectie in Vlaanderen en de rol van Medea' voor IOED's MEDEA en OE**

Inhoud	De bodem van onze wereld is een complex gegeven met veel gelaagdheden. Hetzelfde kan gezegd worden van metaaldetectie in Vlaanderen. Speuren naar bodemvondsten is niet alleen een passie voor vele honderden detectoristen. Het is ook een boeiende erfgoedpraktijk die de kennis van ons verleden kan verbeteren, tenminste als het op de juiste manier wordt toegepast. Histories zet zich met MEDEA in om een vlotte en goede samenwerking te bevorderen tussen alle actoren die actief bezig zijn met metaaldetectiecollecties. Zoals bijvoorbeeld musea, heemkringen, IOED's, het Agentschap Onroerend Erfgoed en de detectoristen. Door expertise, bronnen en collecties uit de roerende en onroerende erfgoedsector met elkaar te koppelen kunnen we samen een completer, rijker gestoffeerd verhaal schrijven. In dit webinar vernamen IOED's wat metaaldetectie in Vlaanderen is en welke rol MEDEA hierin speelt. Webinar specifiek gericht op het informeren/bereiken/netwerken van IOED's.
Deelnemers	22
Sessies	Eén online sessie
Spreekers	Isabelle Jansen, Erwin Meylemans, Ine Demerre (Onroerend Erfgoed), Jan de Corte (CO7), Katelijne Nolet en Sander Milis (Histories)
Organisatie	Onroerend Erfgoed i.s.m. Histories en CO7

Titel	Webinar 'Metaaldetectie in Vlaanderen en de rol van Medea'
Inhoud	Webinar voor de Erfgoedweek Midden-Limburg met gelijkaardige inhoud als bovenstaande webinar, maar waarin specifiek verdieper ingaan werd op de inhoud van MEDEA en registreren bij MEDEA.
Deelnemers	56
Sessies	Eén online sessie die nog te herbekijken is op youtube
Spreekers	Katelijne Nolet en Sander Milis (Histories)
Organisatie	IOED's Midden-Limburg i.s.m. Histories, FARO

BIJLAGE C \ Publicaties

Datum	Medium	Korte inhoud / thema
1/1/2020	VRT NWS	Bijdrage over de traditie van het schrijven van nieuwjaarsbrieven - 'Van schoonschrift tot persoonlijke wensen: een kleine geschiedenis van de nieuwjaarsbrief'
02/2020	Eigen schoon en de Brabander	Bijdrage over 'Immaterieel Erfgoed: beleid en Inventaris in Vlaanderen'
2/3/2020	MyScience	Nieuw onderzoeksproject wil Vlamingen laten kennismaken met hun 'voormoeders'
2/3/2020	EOS Wetenschap	Vlaanderen gaat op zoek naar zijn moederlijke roots
5/3/2020	De Standaard	Zo voormoeder, zo dochter
5/3/2020	Het Laatste Nieuws	KU Leuven lanceert 'MamaMito': een onderzoeksproject om Vlamingen te laten kennismaken met hun voormoeders
5/3/2020	Leuven Actueel	Nieuw onderzoeksproject wil Vlamingen laten kennismaken met hun 'voormoeders'
5/3/2020	VRT NWS	Kent u naast uw voorvaders ook uw voormoeders? Nieuw project wil zoektocht naar de vrouwelijke stamboomlijn stimuleren
6/3/2020	Het Nieuwsblad	Zoek eens je 'voormoeder' op: KU Leuven zoekt Vlamingen die vrouwelijke stamboom willen kennen
9/3/2020	Scivil	MamaMito en het belang van voormoeders
6/4/2020	Faro	Nieuw onderzoeksproject laat Vlamingen kennismaken met hun voormoeders
6/5/2020	EOS Wetenschap	Vijf wetenschappelijke projecten die je samen met je moeder kan uitvoeren
6/5/2020	Het Laatste Nieuws	Geef je mama eens haar stamboom cadeau voor Moederdag
9/5/2020	The Belgian American	Research Your Maternal Line with MamaMito
11/5/2020	EOS Wetenschap	Eerste Europeanen hielden halt in Bulgaarse grot
06/2020	Tijdschrift faro 13(2020)2	Histories en gemeenschappen tijdens corona – getuigenis
15/6/2020	De Morgen	'Er is weer volk in het volkscafé' - volkscafékaart en toekomst volkscafés

06/2020	Tijdschrift Sociare (jaarmagazine 2020)	'DOSSIER: #sensationeelsociocultureel, zelfs in tijden van corona' - werking Histories in tijden van corona - getuigenis
24/6/2020	Human Mutation	Identification and characterization of novel rapidly mutating Y-chromosomal short tandem repeat markers
24/6/2020	Tertio	Met MamaMito op zoek naar genealogische Eva
24/7/2020	De Standaard	Hedendaags DNA brengt slavenregisters tot leven
27/8/2020	VPRO Tegenlicht	Dit moet je weten vóórdat je een DNA-test laat doen
20/9/2020	Radio 1	Getuigenissen-project
19/9/2020	Bionieuws	Vikingen genetisch zeer divers
22/09/2020	Tertio	Commerciële DNA-tests zijn ethisch zeer gevoelig
24/10/2020	De Standaard	Doorzicht Halfbroers en –zussen. 'Ik voel me completer sinds ik mijn halfzussen ken'
27/10/2020	Provinciale Zeeuwse Courant	"Van de doodsoorzaken van toen kunnen we nu nog veel leren": UAntwerpen zoekt vrijwilligers die doodsoorzaken van Antwerpenaren in 19 ^e en 20 ^e eeuw willen onderzoeken
27/10/2020	ATV	Onderzoekers willen nagaan waar Antwerpenaren vroeger aan stierven
26/10/2020	Artsenkrant	Waarom overleden Antwerpenaren tussen 1820 en 1946?
27/10/2020	Het Laatste Nieuws	"Van de doodsoorzaken van toen kunnen we nu nog veel leren": UAntwerpen zoekt vrijwilligers die doodsoorzaken van Antwerpenaren in 19 ^e en 20 ^e eeuw willen onderzoeken
28/10/2020	Het Nieuwsblad	Help mee aan onderzoek naar doodsoorzaken: SOS Antwerpen zoekt vrijwilligers om gegevens te digitaliseren
28/10/2020	Gazet van Antwerpen	Help mee aan onderzoek naar doodsoorzaken: SOS Antwerpen zoekt vrijwilligers om gegevens te digitaliseren
17/11/2020	Radio 2	Je DNA tevoorschijn toveren in een glas water? Ja dat kan!
21/11/2020	Het Nieuwsblad Regionaal Limburg	Laatste druk voor heemkundig tijdschrift Heidebloemke
16/12/2020	Het Laatste Nieuws	En plots deel je een 'voormoeder' uit 1645: bijna 7.900 mensen deden mee aan 'vrouwelijk' stamboomonderzoek

12/2020	Recent archeologisch onderzoek Ufo's uit de Vlaamse grond in Vlaams-Brabant 2020	
12/12/2020	Tij-Dingen Merovingers	Nieuw: Podcast en website over DNA-onderzoek rond Koksijdse
	Personalized Medicine, 141-153. SCI I.F.: 2.3	Review of the policies of companies and databases regarding 17: access to customers genealogy data for law enforcement Skeva S., Larmuseau M.H.D., Shabani S.
	Human Mutation. SCI I.F.: 5.3	Identification and characterization of novel Rapidly Mutating Y-chromosomal Short Tandem Repeat markers Ralf A., Lubach D., Kousouri N., Winkler C., Schulz I., Roewer L., Purps J., Lessig R., Ploski R., Krajewski P., Dobosz T., Henke L., Henke J., M.H.D. Larmuseau M.H.D., Manfred Kayser (In press)
	European Journal of Human Genetics. I.F.: 4.3	Subdividing Y-chromosome haplogroup R1a1 reveals Norse SCI Viking dispersal lineages in Britain Lall G.M.*, Larmuseau M.H.D.*, Wetton J.*, Battini C., Hallast P., Huszar T., Zadik D., Aase S., Baker T., Balaresque P., Bodmer W., Børglum A., de Knijff P., Dunn H., Harding S., Løvvik H., Berit D., Pamjav H., Tillmar A., Tomaszewski M., Tyler-Smith C., Verdugo M., Winney B., Story J., King T., Vohra P., Jobling M. (In press) (* = co-first authors)
	Forensic Science International: Genetics, 44: 102204	Ysurnames? The patrilineal Y-chromosome and surname correlation for DNA kinship research. Claerhout S., Roelens J., Van der Haegen M., Verstraete P., Larmuseau M.H.D. & Decorte R.
	Gen.Magazine 'DNA'	4 columns per jaar
	Vlaamse Stam: 'Verborgen in het DNA'	4 columns per jaar

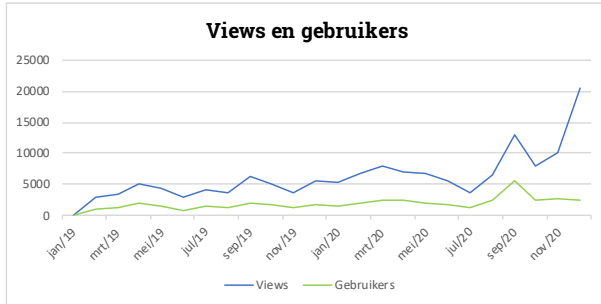
BIJLAGE D \ Opleidingen

Titel	Deelnemers
\ Groeien in uw nieuwe erfgoedjob	Katelijne Nolet
\ Slotconferentie - Immaterieel erfgoed en musea	Frea Vancraeynest
\ Workshop 'Eerste hulp bij opmaak van vacatures'	Frauke Hens
\ Coronacrisis - video & chat: welk platform moet ik kiezen?	Frea Vancraeynest en Jan Geypen
\ Webinar 'Hoe bereid je je voor op de herstart van je onderneming?'	Frauke Hens
\ Webinar Apenstaartjaren onderzoek	Gwendolyne Roggeman
\ Deep Democracy: transitiepedagogie	Jan Geypen en Eva Wuyts
\ Sociale media in werkcontext	Frea Vancraeynest
\ Processiecultuur in Vlaanderen	Bram Vercauteren en Gwendolyne Roggeman
\ Webinar Deep Democracy 'Hoe kan jij werken aan je witte superioriteitsgevoelens?'	Frea Vancraeynest
\ Deep democracy: Womanism: vrouwelijke stemmen zichtbaar maken	Eva Wuyts
\ Webinar 'Nieuwe coronamaatregelen voor werkgevers: wat verandert er?'	Frauke Hens
\ Bootcamp open culturele data	Rob Bartholomees
\ Online debat: Flexibili-tijd en tijdsregistratie: werkt dat samen?	Frauke Hens
\ Bestuurders in de cockpit van jouw sociale onderneming	Eva Wuyts
\ Effectief en inclusief vergaderen, ook op afstand	Jan Geypen
\ Webinar - Hoe organiseert u een interactieve online bijeenkomst of webinar?	Daphné Maes
\ Efficiënt online vergaderen en overleggen	Frauke Hens en Hendrik Vandeginste
\ Verzekeringen in de cultuursector - Cultuurloket	Eva Wuyts en Frauke Hens

\ Contracteren kan je leren	Eva Wuyts en Frauke Hens
\ Overtuigend spreken	Maarten Larmuseau
\ Online intervisie: werken met vrijwilligers in coronatijden	Daphné Maes
\ Efficiënt en inclusief vergaderen - webinar	Daphné Maes
\ Navigeren in tijden van onzekerheid	Daphné Maes
\ Stress omzetten in positieve energie	Daphné Maes
\ Groot onderhoud - sessie Erfgoed om de hoek	Diverse medewerkers en stagairs

BIJLAGE E \ Communicatie

website

Totaal views

101038	2020
+ 114%	2019

Totaal gebruikers

25874	2020
+ 103%	2019

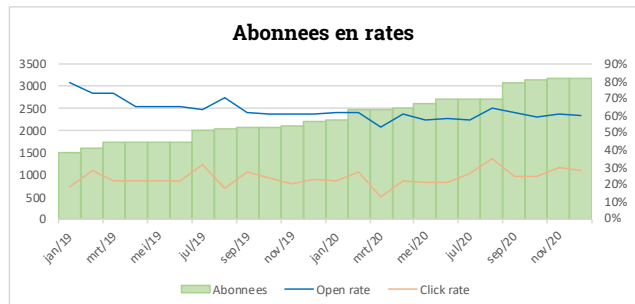
Meest bezochte pagina's

Vorming	2816
Medewerkers	2597
Artikeldatabank	2396
Infosessie Mamamito	2303
Contact	2118
Nieuws	2090
Over ons	1653
Databanken	1644
Tijd-Schrift	1549
Databanken (2)	1541

Aantal

Nieuwsberichten	76
Agenda	27
Pagina's	50

nieuwsbrief

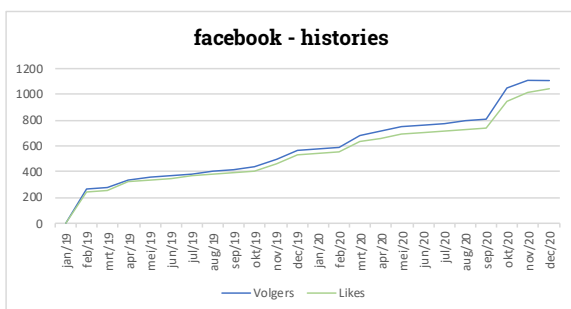
Totaal abonnees

3179	2020
+ 44%	2019

Meest geklikt

Raadpleging burgerlijke stand	980
Online archief Tijd-Schrift	676
Erfgoedwandelingen	577
Databanken	444
Tijd-Schrift Nacht	385
Voormoeders	352
Info embedden foto's	350
Digitalisatie rijksarchief	279
Slimmer zoeken op het web	283
Tijd-Schrift Erfgoed in het klein	278

facebook histories

Totaal likes

1044	2020
+ 96%	2019

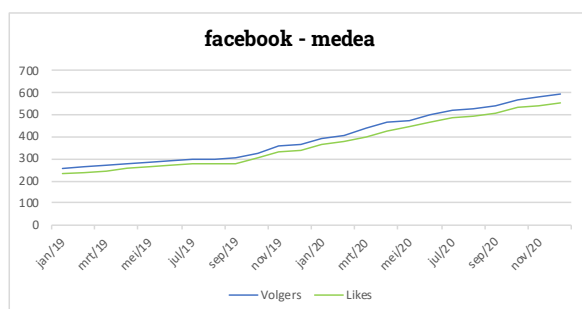
Avg r/p

521	2020
N/A	2019

Top 5 bereik

	Bereik	Gedeeld	Likes
Gent Kermis	4505	25	99
Vacature BIS MM	2521	10	38
Jan van Eyck	1661	6	54
Stamboonderzoek	1604	10	43
GEDCOM	1604	6	41

facebook medea

Totaal likes

552	2020
+ 62%	2019

Avg r/p

464	2020
N/A	2019

Top 5 bereik

	Bereik	Gedeeld	Likes
Zoekdag Landen	3847	11	148
Oproep UFO	2839	10	53
Vac BIS medea	1925	16	43
The searcher	1862	5	116
2000ste vondst	1665	7	97

\ projectwebsites

familiageschiedenis

Totaal views	
210821	2020
+ 10%	2019

Totaal gebruikers	
53826	2020
+ 3%	2019

mamamito

Totaal views	
567430	2020
N/A	2019

Totaal gebruikers	
33741	2020
N/A	2019

leca

Totaal views	
162062	2020
N/A	2019

Totaal gebruikers	
91116	2020
N/A	2019

merovingen

Totaal views	
1293	2020
N/A	2019

Totaal gebruikers	
708	2020
N/A	2019

